

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GENEL GAZETECİLİK ANA BİLİM DALI

MEDYA VE TERÖR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA
MEDYADA TERÖRİZM PROPAGANDASI

Yüksek Lisans Tezi

Samat SULEYEV

2501131402

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Uğur GÜNDÜZ

İstanbul, 2019

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : SAMAT SULEYEV Numarası : 2501131402
Anabilim Dalı / Anasanat Dalı / Programı : GAZETECİLİK YENEL GAZETECİLİK YÜKSEK LİSANS Danışmanı : DOÇ. DR. UĞUR GÜNDÜZ
Tez Savunma Tarihi : 11.02.2019 Saati : 11.00
Tez Başlığı : MEDYA VE TERÖR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA MEDYADA TERÖRİZM PROPAGANDASI

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin KABULÜNE OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1-PROF. DR. HAYATİ TÜFEKÇİOĞLU		Kabul
2-DOÇ. DR. UĞUR GÜNDÜZ		Kabul
3-DOÇ. DR. BURCU KAYA ERDEM		

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1-DOÇ. DR. OYA MORVA		Kabul
2-DOÇ. DR. ALİ MURAT KIRIK		

ÖZ

MEDYA VE TERÖR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA MEDYADA TERÖRİZM PROPAGANDASI

Samat SULEYEV

Medya, bu günlerde ulaştığı en yüksek teknolojik gelişme seviyesi ile birlikte yerine getirdiği yaşamsal işlevleri ile her toplumsal tabakayı yönlendirip, yürütebilecek müthiş güçlü bir yetkiye sahiptir. Artık Medya sisteminde yer alan nitelikler çok önemli hale geldiğinden dolayı her biri teker teker incelemeyi gerektirir. Bu hayati önemden dolayı biz de toplum ve medyayı yakından ilgilendirebilecek önemli bir konu üzerinde durmak istiyoruz. Medya ve terör ilişkisi bağlamında bu konu, terör propagandası olarak geçmektedir.

ABD, Fransa, İtalya, İngiltere ve İspanya gibi demokratik ülkeler bile terör sorunlarıyla karşı karşıya gelmektedir. Türkiye’de olduğu gibi yukarıda bahsettiğimiz gelişmiş, demokratik ülkelerde de terörle ilgili haberlerin medyaya veriliş şekli uzun zamandır tartışılmakta.

Genelde siyasetçiler bu konuyu eleştirir, medya mensupları da itiraz ederler. Terör meselesi bu çağın en önemli sorunlarının biri olduğundan medya sadece görevini yerine getirdiğini söyler, aynı zamanda seyirci de izlemek isteyecek yetke de elbette buna karşı çıkacaktır, yine de her şeye rağmen burada önemli olan dengeyi bulabilmektir. Çünkü medya izleyicinin haber alma hakkına yardımcı olmaktadır.

Anahtar kelimeler: Medya, terör, terör propagandası

ABSTRACT

MEDYA VE TERÖR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA MEDYADA TERÖRİZM PROPAGANDASI

Samat SULEYEV

The more mass media (media technology) develops nowadays, the more it becomes difficult to control information space in the world. Especially, there is no opportunity to trace dangerous videos, photo materials and records on social media. But, it is impossible to skip this problem only referring to globalization process, because if not to prevent this dangerous phenomenon, it can expand and infect all society. The above – mentioned problem occurs and develops in the Internet space. To be more precisely, manifestation of global terrorism is also promoted in mass media. That is, terrorism promotion is made on separately taken websites and social networks. Therefore, in-depth study of this problem is very important aspect. According to this, we decided to investigate this problem and tried to find out answers to questions of interrelation of society and mass media.

Today, this subject is topical in such countries as the USA, England, Germany, Italy and Spain. Moreover, when there were terrorist attacks in these countries, all mass media were trying to make sensational news without paying attention to contents, video and photographic materials. Also a lot of discussions are held between journalists and experts about criteria of broadcast of terrorist attacks. On one hand, representatives of mass media justify themselves by telling “we do our job”. On the other hand, experts refer to scrupulousness of such types of news and warn journalists that their “news can easily will turn into terrorism promotion”.

However, in reality, broadcast of such types of news has an important role for both parties: for terrorists and representatives of mass media. The main reason for that in the terrorists’ aim which is intimidation of people by means of scary videos and photomaterials broadcasting. This consider the emergence of such materials in media as a victory. Therefore, we made an analysys and investigated this subject.

Keywords: Media, terrorism, terrorism promotion

ÖNSÖZ

MEDYA VE TERÖR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA MEDYADA TERÖRİZM PROPAGANDASI

Uzun yıllardır, başta Orta Doğu coğrafyası olmak üzere dini ve mezhepsel ayrımlara teşkil edecek şekilde medyanın ve akademik dünyanın temel tartışma konularından biri olan medya ve terör ilişkisi; bireyin, toplumun veya devletin hak ve sorumlulukları ile medyanın hak ve sorumlulukları arasındaki uzlaşmış çıkar çatışması alanının konusu olmaya devam etmektedir.

Terör, uzun zamandır dünyanın ortak sorunudur. Orta Doğu’da yaşanan bu sorun, Avrupa’ya veya ABD’ye sıçramaya başlamasıyla birlikte medya ve akademik gündem sıralanmasında hızla üstlere doğru tırmanmıştır.

Küreselleşme sürecinde beraber getirdiği olanakları da kullanarak tehdit olma özelliğini arttıran terör olgusu başta ekonomik, dinsel ve siyasal olmak üzere resmi veya yerel yönetimlere yönelik baskı ve her türlü şiddet içeren eylem ve söylemlerin bütünü olarak tanımlanır.

Terör adı altında toplanabilecek bütün eylemlerin medyada yer alması terör örgüt ve gruplarının eylem ve söylemlerini yaygınlaştırma yolunda önemlidir. Bu yüzden medyayı propaganda aracı olarak kullanmaları da kaçınılmazdır.

Bu konudaki esas tartışma, medyanın haberleri nasıl ele aldığı, bu haberleri ele alırken işleyiş biçimi, halkın haberleri algılamasında etkili olmaktadır. Kamuoyunun, medya çalışanlarının ve siyasetçilerin üzerinde tartıştığı en önemli konulardan biridir.

Bu tez çalışmamızda, medyanın olayları nasıl gündeme taşıdığı, bu olayları sunuş şekli, nasıl bir söylem kullandığı ve hangi uzmanların görüşüne yer verdiği üzerinde durulacaktır. Yine, literatürde, en doğal biçimi ile “medya gündemini kimin ya da neyin belirlediği” sualine yanıt olarak Reese ve Shoemaker’e göre medyanın etkisine dair emekleri dikkat çekicidir. Bu etki beş ayrı seviyede de tesir etmekte.

Söz konusu etki düzeyleri, bu tez kapsamında ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Ayrıca, yine tez çalışmamızda, çerçeveleme gibi ikinci aşama gündem belirleme yöntemleri de ele alınacaktır.

Bu çalışmanın temel amacı, terörün aktarımında medyanın pek çok konuda olduğu gibi büründüğü ifade özgürlüğü zırhını irdeleyerek, “düşünceyi ifade özgürlüğünün” sınırının ne olması gerektiği temelinde medya, toplum, devlet ve terör ilişkiselliğine medyanın etki ve

sorumluluklarını daha fazla kılmayacak bir model önermek ve bu yolda sorunları ortaya koymaktır.

Çalışmada Türkiye medyasının teröre yönelik tutumu karşılaştırma söylem analizi ile belgelemeye çalışacak; söz konusu yöntem üzerinden de ilişkiselliğe yönelik bir model önerisi yapılacaktır. Meğerse zamanla oluşan meseleler ile çözümsüzlükler açısından değerlendirmek en önemli hem çıkış hem akılcı yoldur. Çünkü medya dünyada ve Türkiye’de terörizm karşısında anlaşılmaz bir nedenle ister istemez kendisine bir rol üstlenmektedir. Artık medya bu meseleler üzerinde düşen sorumluluk ve yükümlülük bilincini idrak ederek, avantajlarını, öncelikleri ve sorumluluklarını bir daha gözden geçirmeli.

Medya, devlet, toplum ve terör ilişkiselliğinin doğru bir tanımının yapılması; medya ve bireyin, toplumun hak ve sorumlulukları arasında filizlenen pek çok tartışmanın çözümü için de ön açıcı olacaktır.

Bu çalışma kapsamında, bir buçuk sene süre zarfında öncelikle sorunlu yanlara dair okumalar ve kapsamlı literatür taramaları yapılmıştır. Bundan sonraki kısımda ise medya okumaları ve model önerilerine yoğunlaşılacaktır.

Zira, örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde ve Avrupa’da terör dönemlerinde H. Dabashi, medyada Berger ve Luckmann’ın modelinde olduğu gibi bu konu üzerinde fazla yer alan yazar, siyasetçi, gazetecilerin bir yol izleyerek toplum içinde genel uzlaşa yaratılmasından yükümlü oldukları yolundaki savı üzerinden konuşmacıların tüm kesimlere hitap edecek akli insanlardan seçilmesi modeli önerilebilecek çözümlerden biridir.

İstanbul, 2019

Samat SULEYEV

ÖZ	III
ABSTRACT	IV
ÖNSÖZ.....	V
TABLO VE ŞEKİL LİSTESİ.....	X
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XI
ARAŞTIRMA PROBLEMİ.....	XII
ARAŞTIRMANIN AMACI.....	XII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Türkiye’de Medya ve Terörün Amacı	2
1.1.1. Medya ve Terör İlişkisi.....	2
1.1.2. Siyaset Yapıcıların Medya ile İlişkisi.....	3
1.2. Terörizm ve Medya	4
1.2.1. Terörizm kavramı.....	4
1.2.2. Küresel Terör.....	5
1.2.3. Terör Haberlerinin Sunumunu Etkileyen Faktörler.....	5
1.3. Yeni Medyanın Gücü.....	6
1.3.1. Dijital Teknolojik Gelişimi.....	6
1.3.2. Terör Haberlerinin Sunumunu Etkileyen Faktörler.....	6
1.3.3. Terörün Tanımı.....	7
1.4. Terörizm	8
1.4.1. Terör Örgütlerinin Stratejileri.....	9
1.4.2. Terör ve Savaş Ayrımına Farklı Yaklaşımlar.....	9
1.4.3. Aşırı Korku ve Panik	10
1.5. Terör Örgütlerin Siyasi Amacı.....	10
1.5.1. Terörist Gerilla Ayrımı.....	11
1.6. Terör ve Terörizmin Türleri.....	11
1.6.1. Aşağıdan Terör (Yönetilenlerden).....	11
1.6.2. Yukarıdan Terör	12
1.6.3. Siyasi ve İdeolojik Terörizm.....	12
1.7. Bölücü Terörizm	12

1.7.1. Radikal Dinci Gruplar Terörizmi ve Medya	13
1.7.2. Küreselleşmenin olumsuz sonuçları	13
1.8. Medya Hatası ve Yanlış Görüntü (video)	14
1.8.1. Medyatik Terörizm	15
1.8.2. Örgütsüz Terörizm	15
1.8.3. Terörizmin Özellikleri	16
1.8.4. Terörizmin amacı	16
1.9. Terörizmin Nitelikleri.....	17
1.9.1. Terörizmin unsurları	17
1.9.2. İdeolojik Unsur	17
1.9.3. Terörizmin Sebepleri	18

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE TERÖRİZM

2.1. 1980’den önce Terör eylemleri	19
2.1.1. 1980 sonrası Türkiye’de Terör	20
2.1.2. Türkiye’deki Terör Gruplarının Yerleşimleri	20
2.1.3. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Aşırı Sol/ Radikal Terör Örgütleri.....	20
2.1.4. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Aşırı Sağ/ Dini Motifli Terör Örgütleri.....	22
2.2. PKK Terör Örgütünün Terör Eylemlerine Basın Yoluyla Yürüttüğü Propagandası.....	24
2.2.1. Gazete ve Dergiler Yoluyla Yürüttüğü PKK Terör Örgütünün Propaganda Kökleri.....	25
2.2.2. Radyo yoluyla yürüttüğü PKK Terör Örgütünün Propagandası.....	27
2.2.3. PKK Terör Örgütünün Televizyon Yoluyla Yürüttüğü Propaganda.....	27
2.2.4. PKK Terör Örgütünün İnternet Yoluyla Yürüttüğü Propaganda.....	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DÜNYA VE TERÖR

3.1. ABD: Terörizm ve Medyadaki propagandası ile Mücadele.....	32
3.1.1. Hükümetin Medya ile İşbirliği.....	32
3.1.2. Gazete ve Sosyal Medya Desteği.....	33
3.1.3. Eylül Sonrası Pentagonun Durumu.....	33
3.1.4. Avrupa’da Terörizm ve Medyadaki Propaganda.....	35

3.2. İngiltere’deki Terör Olayları ve Yayın Şartları.....	36
3.2.1. Basın özgürlüğü ve Sınırları.....	36
3.2.2. Medya Mensuplarına Uyarma.....	37
3.2.3. Propaganda ve Medya İlişkisi.....	38
3.2.4. Ortadoğu terörizmi: İŞİD (DAEŞ) siyaseti ve medyadaki propaganda.....	40
3.3. İŞİD Hedefleri ve Siyasi İdeoloji.....	41
3.3.1. İŞİD ve Medya platformları.....	42
3.3.2. Twitter Hesaplarının Etkisi.....	43
3.3.3. Facebook.....	47
3.3.4. Youtube: İŞİD terör örgütü sosyal medyayı kullanarak toplumsal infial ortamı.....	49
SONUÇ	51
KAYNAKÇA	53

TABLO VE ŞEKİL LİSTESİ

Resim 1.	46
Resim 2.	47
Resim 3.	48
Resim 4.	49
Resim 5.	50
Resim 6.	51
Resim 7.	52

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	:Amerika Birleşik Devletleri
AB	:Avrupa Birliği
BAB	:Batı Avrupa Birliği
BBC	:Britanya Yayın Kuruluşu (British Broadcasting Corporation)
BM	:Birleşmiş Milletler
CNN	:Cable News Network
CTV	:Cultural Television
DHKP/C	:Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi
İŞİD	:Irak-Şam İslam Devleti
KBH	:Kıbrıs Barış Harekâtı
KGB	:Devlet Güvenlik Komitesi / (Committee of State Security)
PKK	:Kürdistan İşçi Partisi (Partiya Karkerên Kurdistan)
NATO	:Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization)
SSCB	:Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Birliği
TBMM	:Türkiye Büyük Millet Meclisi
THKO	:Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu
TKP	:Türkiye Komünist Partisi / Marksist – Leninist
THKP- C	:Türkiye Halk Kurtuluş Partisi – Cephesi
RTÜK	:Radyo Televizyon Üst Kurulu
YÖK	:Yüksek Öğretim Kurulu

ARAŞTIRMA PROBLEMİ

Terör, uzun zamandır dünyanın ortak sorunudur. Orta Doğu’da yaşanan bu sorun, Avrupa’ya veya ABD’ye sıçramaya başlamasıyla birlikte medya ve akademik gündem sıralanmasında hızla üstlere doğru tırmanmıştır.

Küreselleşme sürecinde beraber getirdiği olanakları da kullanarak tehdit olma özelliğini arttıran terör olgusu başta ekonomik, dinsel ve siyasal olmak üzere resmi veya yerel yönetimlere yönelik baskı ve her türlü şiddet içeren eylem ve söylemlerin bütünü olarak tanımlanır.

Terör adı altında toplanabilecek bütün eylemlerin medyada yer alması terör örgüt ve gruplarının eylem ve söylemlerini yaygınlaştırma yolunda önemlidir. Bu yüzden medyayı propaganda aracı olarak kullanmaları da kaçınılmazdır.

Bu konudaki esas tartışma, medyanın haberleri nasıl ele aldığı, bu haberleri ele alırken işleyiş biçimi, halkın haberleri algılamasında etkili olmaktadır. Kamuoyunun, medya çalışanlarının ve siyasetçilerin üzerinde tartıştığı en önemli konulardan biridir.

Bu tez çalışmamızda, medyanın olayları nasıl gündeme taşıdığı, bu olayları sunuş şekli, nasıl bir söylem kullandığı ve hangi uzmanların görüşüne yer verdiği üzerinde durulacaktır. Yine, literatürde, en doğal biçimi ile “medya gündemini kimin ya da neyin belirlediği” sualine yanıt olarak Reese ve Shoemaker’e göre medyanın etkisine dair emekleri dikkat çekicidir. Bu etki beş ayrı seviyede de tesir etmekte.

Söz konusu etki düzeyleri, bu tez kapsamında ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Ayrıca, yine tez çalışmamızda, çerçeveleme gibi ikinci aşama gündem belirleme yöntemleri de ele alınacaktır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın temel amacı, terörün aktarımında medyanın pek çok konuda olduğu gibi büründüğü ifade özgürlüğü zırhını irdeleyerek, “düşüncüyü ifade özgürlüğünün” sınırının ne olması gerektiği temelinde medya, toplum, devlet ve terör ilişkiselliğine medyanın etki ve sorumluluklarını daha fazla kılmayacak bir model önermek ve bu yolda sorunları ortaya koymaktır.

GİRİŞ

Türkiye’de ve âlemde terör, gayesine ulaşmak özellikle medyayı, ekranı kullanmak ister. Aslında terör, bir propaganda, hem kendini tanıtmaya hem de reklam yönetimidir; ancak ve ancak demokratik yolla maksadına ulaşamayan kesimlerin kendi güçlerini, kuvvetlerini ispatlamak için kullandıkları bir reklam türüdür.

Sadece bir kez vuku bulan hareket, eylem, ekranda, medyada defalarca gösterilerek bir eylem yerinde güya binlerce eylem yapılmış gibi gösterir. İşte bu büyütülen eyleme, olguya, vakaya bir ince çizgiye dikkat edilmesi gerekir. Onun belirlenmesi ancak yayın, medya uzmanları tarafından oluşturulacak ilkelerle düzenlenecek hizmet içi eğitimle mümkündür. Yerel yayınlardaki bazı görüntüler, özellikle yurt dışındaki Türkiye karşıtı olan televizyonlara kaçınılmaz bir okazyondur. Türkiye Cumhuriyeti’nde gösterilen bir görüntüyü kendi yayınında defalarca gösterir, aslında bu eylem tam bir terör örgütünün isteğindendir. En modern güçlü ülkelerin bile terörü sona erdirememesinin asıl etkenlerinin biri bu tür televizyon yayınlarının terörün oksijeni olmasındandır. Şüphesiz her bir bağımsızlığın mutlaka bir sınırları vardır. Onlar: bireyin özel hayatının gizliliğine saygı, bireyin haber alma hakkı, insan hakkı, ulusal yarar ve demokrasi gibi sınırlardır. Bundan dolayı sektör içinde ikilemlerde yol gösteren ilkeler, prensipler bulunmalı, ahlaki ve mesleki kararlar alınmalı. Amacını gerçekleştirmek için terör, uluslararası ve yerel medyayı kullanmak ister.

Terör bir propaganda yönetimi olup, demokratik yöntemle amacına ulaşamayanların kendi güçlerini kanıtlamak için kullandıkları bir reklam türüdür. Bir kez vuku alan yapılan eylem, ekranda, medyada, yayında defalarca gösterilip, akıbetinde binlerce eylem yapılmış gibi olur. Zaten terörizmin asıl amacı, hedef unsurunu çürütmek, zayıflatmak ve moralini bozmaktır. Kendisine insanların moralini yükseltmek ve amaca yaklaştıklarını adaptasyon etmek ve toplumdaki desteğini arttırmaktır. Toplumdaki desteği arttırmak için teröristler en medyatik eylemini seçerler. Gerçekleştirecek kanlı eylemin zamanı, mekânı, şekli açısından en etkin şekli hangisi ise teröristler onu öngörürler. Bu kanlı vakanın herkese duyulması, yer alması, teröristler için kanlı vakadan daha çok önemlidir. Eğer bu kanlı eylem yayında, medyada yer almışsa, o zaman terörist için bu eylem boşuna yapılmış sayılır. Eylemi yaptıktan sonra ekran karşısına geçip, medyada ne kadar tutulduğuna, ne kadar yer aldığına bakar. Çok tutulduysa o zaman hedefine yaklaştığını düşünür.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. TÜRKİYE’DE MEDYA VE TERÖRÜN AMACI

Türkiye Cumhuriyeti’ndeki PKK terörünün asıl hedefi yeni bir devlet kurmaktır. İlk hedef: Türkiye’nin zayıflamasını sağlamak için elinden geleni yapmaktır. Avrupa ve Amerika’daki insan hakları kuruluşlarıyla ilişkide olmak ve onlarla ortak hareketler oluşturmaktır.

Maksadı: Türkiye’nin vuracağı kamu otoritesini zayıflatmak ve kamu otoritesini düşkün hale getirerek en zayıf düştüğü anda kendi devletini kurmaktır. Benzeri şekilde Irak, İran ve Suriye’de benzeri faaliyetleri sürdürerek akıbetinde dört ülkeden koparılacak topraklarla Kürdistan Devletini kurmaktır. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi gibi Uluslararası güçler ve Türkiye’nin komşuları ve Türkiye’yi istemeyenler, Türkiye’nin büyümesini, gelişmesini, filizlenmesini hazmedemeyenler şüphesiz terör örgütünün ilgi duyduğu unsurlardır. Türkiye, insan haklarına tam anlamıyla hürmet göstermeli, bu konuda bağımsız kurumlarını kurmalı ve eksiğe yer vermemesi gerekli olduğunu belirtmeliyiz. İç politikada bunlar yapılırken dış politikada insan hakları konseptisi belirlenmeli ve konsepti üzerinde politikalar geliştirilmeli. Uygulamada ise çekirdeklerinin görüldüğünü de belirtmek gerekir (Weimann, 2006:66).

1.1.1. Medya ve Terör İlişkisi

Örgütün yaptığı terör eylemlerinin önemli amacının biri kendi militanlarına, onlara inananlara, militanlarının ailesine “ben yıkılmadım, hala ayaktayım” mesajını vermekte. Terör örgütü sürekli hem yurt içinde hem de yurt dışında “dağ kadrosunu” takviye etmektedir. Akıbetinde 15-20 yaşındaki gençler medya, canlı yayın, basın gibi çeşitli faktörlerin etkisinde kalarak kendilerini dağda bulunmaktadır. Bu politika “dağı” bilmeyenlere çekici gelmekte. Özellikle ailesinde ilgi görmeyen kız çocukları da kapılmaktadır. Terör örgütünün ne kadar hassas ve kırılgan olduğunu görmekteyiz. Bütün bu vakalar, eylem ve faaliyetler karşısında güvenlik güçlerinin yaptığı bir aşırılık, bir hak ihlali terör örgütünün güya ekmeğine sürülen yağ anlamına gelmektedir. Kendisine inananların moralini yükseltmeyi ve hedeflediği imajı vererek toplumdaki desteğini çoğaltmak ister. Özellikle güvenlik güçlerine verilen insan hakları dersinin ruhu, onun icra edilmesi, biçimsel kalmaması, ehli olanlar tarafından anlatılması büyük önem taşımaktadır. Terör örgütü bunu icra etmek için en çok ses getiren, en medyatik, en kanlı eylem türünü seçer. Seçilen kanlı eylemin zamanı, yeri, yöntemi, biçimi açısından en medyatiği hangisi ise terör onu seçer. Televizyonlarda kanlı eylemin

gösterilmesi, medyada duyulması, yer alması teröristler yaptığı eylemin kendisinden çok daha önemlidir. Eğer eylem yapıldığı halde televizyonda, medyada yer almazsa, teröristin bu eylemi boşuna yapılmış sayılır. Eylem bitince terörist ekranın karşısına geçer, televizyonda, medyada ne kadar yer aldığını, ne kadar duyulduğunu hesaplar. Akıbetinde ne kadar çok yer almışsa, hedefine o kadar çok yaklaştığını düşünmekte (Weimann, 2006:45).

1.1.2. Siyaset Yapıcılarının Medya ile İlişkisi

Terörle ilgili haber, program, eylem faaliyetleri, Uluslararası Medya kuruluşları özenle yayımlayıp, azami şekilde dikkatli gösterdikleri bilinmektedir. 11 Eylül 2001 sonrası İkizler Kulesinin patlaması sonrası Amerikan medyası, metro saldırısı sonrasında İngiliz medyası ceset görüntüleri ile kanlı görüntüleri yayınlanmış, aynen Amerikan medyasının özenli tutumunu anımsatmıştır. 1996'da bilindiği gibi ABD PKK'yı terör listesine almıştı ve aradan on dört sene geçince yayınladığı bir yargısal uygulaması dikkati çekmektedir. ABD'de Supreme Court'un (ABD Yüksek Mahkemesi'nin) aldığı son kararda diyor ki; "terörist organizasyonlara tavsiye ve fikir vermek te maddi desteğe girer ve suç sayılır". Yani, örgüte herhangi bir sunumda bulunmak veya fikir vermek bile suç olduğunu kabul ettirmektedir (Kılış; 2007:4).

PKK'ya destek verdiği için Californiya'daki Humanitarian Law Project örgütü mahkemelik olmuştu. Georgetown Üniversitesi'nin Hukuk Profesörü, adı geçen örgütün avukatı David Cole, parasal destek vermediğini, sadece hukuksal tavsiyede bulunduğunu dile getirmekte ve karara karşı mahkemeye başvurmuştu. Yine de dava Supreme Court'a gelmişti. "Kürtlere düşünsel yardım edebilirsiniz ama PKK'ya değil", kararını Supreme Court vermişti. Neticede Court, PKK'ya akıl vermenin de bir maddi destek olduğunu ve suç tetkik edeceği kararı almıştır ([http:// www.org.tr/tr/authordetail/teror-ve-medya/1099](http://www.org.tr/tr/authordetail/teror-ve-medya/1099)).

11 Eylül 2001'de İkiz kulelere yapılan saldırılarıyla Londra ve Madrid eylemleri sonrasında kanlı görüntüleri İspanya ile İngilizler göstermemişken, İstanbul'daki HSBC ve Sinagog eylemlerindeki ölü, yaralı ve kanlı görüntüleri medya yarışa göstermişti. Ne yazık ki, Türk medyası bu konuda bazen geride olduğunu söyleyebiliriz. Mesela, Türkiye'nin üç ilinde yapılan terörist liderinin yakalanmasını alt başlıklarla televizyonda gösterilmesi açıkça kanun ihlalidir. RTÜK mevzuatının 6112 No'lu yasası terör konusuyla ilgilidir. Yayın ilkelerinin özeti aşağıda verilmiştir:

1. "Medya hizmet sağlayıcılar, yayın hizmetlerinin kamusal sorumluluk anlayışıyla sunarlar" (6112/8-1).

2. “Türkiye Cumhuriyeti Devletinin varlık ve bağımsızlığına, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, aykırı olamaz... (6112/8-1-a).
3. Irk, dil, din, cinsiyet, sınıf, bölge ve mezhep farkı gözeterek toplumu kin ve düşmanlığa ve düşmanlığa tahrik edemez veya toplumda nefret duyguları oluşturmaz (6112/8-1b).
4. Terörü övemez ve teşvik edemez, terör örgütlerini güçlü veya haklı gösteremez. Terör örgütlerinin korkutucu ve yıldırıcı özelliklerini yanıltıcı nitelikte olamaz. Terör eylemini mağdurlarını terörün amacına hizmet eder şekilde sunamaz (6112/8-1-d).
5. Suç işlemeyi suçluyu ve suç örgütleri övücü, suç teknikleri öğretici nitelikte olamaz (6112/8-1-g).
6. “Şiddeti özendirici olamaz (6112/8-1-ş).

Uygulamayı incelediğimizde Türk medyasının bu mesele üzerinde geride olduğu söylenebilir.

1.2. TERÖRİZM VE MEDYA

1.2.1. Terörizm kavramı

Terör terimi Fransızca “terrou” kelimesinden gelmektedir. Uytun’a göre aşırı korku ve endişe yaratan özel etkenler ve bireye özgü ussal olmayan ve genellikle bilinçsiz tepkilerin karşılıklı etkileşimi anlamını vermektedir (Uytun, 2009:8). Üç unsurdan oluşmaktadır: ideolojik, örgütsel ve şiddet. Birinci unsuru örgütün hareket noktasını oluşturmaktadır. Örgüt kabul ettiği ideolojik yönde hareket ederek stratejisini buna göre belirtmektedir. Örgütsel unsura göre, terör örgütü genellikle örgüt lideri ve ona bağımlı üst sorumluluklar ve daha alt sorumluluklar olarak oluşturmaktadır. Örgüt kabul ettiği ideolojik yönde hareket ederek stratejini buna göre belirtmektedir.

Örgütsel unsura göre, terör örgütü genellikle örgüt lideri ve ona bağımlı üst sorumluluklar ve daha alt sorumluluklar olarak oluşmaktadır. Örgütsel yapılanmada güvenlik açısından illegal ve gizliliğin de önemli olduğunu unutmamalıyız. Üçüncü unsur şiddet unsurudur. Bu unsur en önemlisidir. Şiddet ve ideoloji doğrultusunda belirledikleri hedefe, amaca ulaşmada şiddeti önemli bir araç olarak görmektedir. Mevcut anayasal düzeni değiştirmek için “silahlı propaganda” adını verdikleri terör eylemini kaçınılmaz bir yöntem olarak kullanmaktadır ([http:// www.egm.gov.tr](http://www.egm.gov.tr), 2011, Gürel, 2008:39).

1.2.2. Küresel Terör

Evrenselleşme veya küreselleşme olgusundan, nimetlerinden terörizm fazlasıyla yararlanarak kolay uygulanabilen, kolayca netice alabilen, yeri geldiğinde devlet tarafından desteklenen politika aracı olarak görülmekte.

Wilkinson'a göre bu noktada medya devreye girmekte ve saldırı ve terör eylemi etkinliğinin artmasına medyanın rolü büyüktür. Toplumsal bir yıldırma yaşatmak, halkı korkutmak, endişe yaratılacak ortam sunma ve örgütün sesini kitleye duyurmanın en kolay ve mühim yoludur. Medya bu sebepten dolayı terörün amacına hizmet eden araç olarak görülmektedir (Wilkinson, 2002:75).

1.2.3. Terör Haberlerinin Sunumunu Etkileyen Faktörler

Burada medya ile terörün ilişkisindeki ortak boyut, medya terörist tarafından yapılan vaka, saldırı ve eylemlerin geniş kitleye yayılmasını sağlamakta, terör olayları gösterildikçe fazlasıyla takip edilmekte, çok izlenmesinden dolayı medyanın reytingi yükselip, payı artmakta (Yaylagül, 2006:16).

Medya aracılığıyla gösterilen bu fragmanlar sinema filmleri, bilgisayar oyunları gibi sanki eğlence dünyasının bir parçası gibi algılama işini konu olmakta. Ayrıca gençlerle eğitim düzeyi düşün olan insanlar üzerinde şiddet ile saldırganlık gibi rahatsız edici davranışların artmasına sebep olmakta. Televizyonda gösterilen görüntüler, eylem ve saldırılara karşı toplumda artık bir duyarsızlaşma meydana gelmektedir.

Fakat gerçek ve objektif sunulan yayınlar kitlede olumlu etkilere sebep olduğunu da belirtmeliyiz. Objektifliğin ve doğru sunmanın sayesinde terörün görüntüsü ve çirkin yüzü göz önüne serilmekte ve böylece şiddetle bu tür eylemlere karşı toplumsal bir direnç oluşmaktadır.

Adem zat üretim ilişkisi ile iş bölümüne bağlı halde kendi topluma ilişkin ve bireye özgü olan varlığını sürdürmektedir. Bu hal de dil ve iletişimin doğmasına sebep olmuş, tarihsel olarak insanlar arasındaki iletişim çeşitli aşamalardan geçmiştir. Örneği, XIX yüzyılın sonu ile XX yüzyılın başında geliştirilen insan topluluğudur.

1.3. YENİ MEDYANIN GÜCÜ

1.3.1. Dijital Teknolojik Gelişimi

Ademzât, tarih boyunca teknik değişim ve ilerlemeler olmasına rağmen yüz yüze iletişim yöntemini kullanmaktadır ve günümüzde en çok kullanılan teknik olarak varlığını sürdürmekte. Bununla birlikte zaman içinde birkaç teknolojik iletişim türleri de yararlanmaktadır.

Chomski 11 Eylül'den sonra ABD yeniden terörizme karşı savaş ilan ederek 20 yıl evvelki Reagan iktidarıyla aynı retoriği benimsediğini ve Amerika Bush Doktrini tekniğini kullandığını bildirmekte (Chomsky, 1198:59-67). Burada amaç – rakibe ilk saldırı düzenlemeden hareket ederek saldırı kapasitesini ortadan kaldırmaktır.

Dijital teknolojinin gelişmesi sayesinde kitle iletişiminden uluslar iletişimine doğru ilerleme görülmektedir. Meğerse insanlar daha önceleri tabiatın şartlarını kullanma, güvercinle, dumanla haberleşme gibi kullanım araçlarını kullanmıştır. Evrenselleşme döneminde: dergi, medya, kitap, kayıt, radyo, film, internet, televizyon, sinema, belgesel, film, facebook, watsap, twitter, instagram gibi kitlesel boyutta ileti araçları çıkmış ve daima bir değişim, dönüşüm geçirmiş ve geçirmektedir (Arıboğan, 2002:220).

Ses, yazı, görüntü yardımıyla irtibat kurmayı sağlayan elektronik, yazısal tüm kitle iletişim araçlarına, onun içinde: bilgisayar, medya, kitap, sinema, basın, internet, haberleşme uyduları, faks, tele- foto, e-posta, gazete, uydu, slayt, telefon, v.b girmektedir. Medyada ve terörle irtibatla yer alanları: kamuoyu, devlet, medya ve terör örgütü olarak sıralayabiliriz. Devlet elinde yasa, mevzuat, yürütme, karar ve yargı gücü bulunan çok önemli güçtür.

Terör eylemlerine baktığımızda mevzuat, yasa, yargı kullanmayan örgütler önemli bir güç olarak medyayı kullanmaktadır. Medya terör örgütlerinin kendi amaçlarını gerçekleştirmek üzere kullanılmasına imkan sağlamakta.

1.3.2. Terör Haberlerinin Sunumunu Etkileyen Faktörler

Medyanın eğitici, eğlendirici faaliyetleri mevcuttur. Ondan ziyade toplumun bilgilendirilmesini sağlama, farklı görüş, bakış, farklı kültürlerin gösterilmesine katkı sağlama gibi etkinlikleri vardır. En esas vizyonu haber verme işlevidir.

Arıboğan'a göre haberler medyanın medya olmasını, oluşmasını sağlayan, kitlenin vazgeçemeyeceği unsurlarından biridir (Arıboğan, 2005:60). Bir olayın önemli olması onun sansasyonel ölçütte gösterilebilmesindendir. Seyredicilerin duygu, düşüncesinin harekete

geçmesine etken olan önemli nokta haberin veriliş şekli ve yorumdur. Farklı medyada aynı haberi farklı biçimde sunması eylemin, saldırı ve faaliyetin inandırıcılık unsurundaki kuşkunun artmasına sebep olmakta.

Görsel medyanın vesilesi ile aynı zamanda saldırı, eylem sırasında olay olduğu yerde olmayanlara gösterildiğinden beklenen bir nesnel gerçekliği duyurmaktadır. Terörist terör eylemine, faaliyetine katılan kişidir. Aslında teröristin gayesi insan öldürmek değildir. İnsanları öldürdüğünde kitlede yaratacağı etki önemlidir (Örgün, 2001:22).

1.3.3. Terörün tanımı

Dünya çapında teknoloji bakımından ilerledikçe, bir birine rekabet artmakta üstelik bir birine karşı tehdit unsuru da artmaktadır. Böylece ister istemez “psikolojik savaş stratejisi de karmaşık hale gelerek sıcak savaş yerini soğuk savaşa bırakmakta.

Be sebepten dolayı bu terim için consensus sağlanmamıştır. Türkçede terörün karşıtı “dehşettir”. Bu terim “korkutma, yıldırma, tehdit, şiddeti beraberinde getirmektedir (Gündüz, 1996:86). Latince “terrere” korkudan titreme anlamına gelmekte sonuç olarak terör, insanları korkutarak, korkuyu sindirerek onlara kendi düşüncesiyle davranışını benimseterek tehdit kullanma eylemidir.

1. .12.04.1991 tarihli 3713 No’lu sayılı “Terörle Mücadele Kanunu” nda ise terör terimini Türkiye Devletinin ve Cumhuriyeti’nin bölünmez birliğini bozmak, yıkmak, hukuki, politik, ekonomik düzeni değiştirmek, toplumun, kitlenin düzenini bozmak, devlet yönetimini kötü durumu düşürmek maksadıyla bir örgütle ilişkisi olan, üye olan kişiler tarafından yapılacak herhangi bir eylem olarak belirtilmekte.

Terör faaliyetleri ülke ekonomisine, maddi ve manevi şekilde etkilemekte. Kanuna göre terör etkinlikleri oldukça geniş şekilde ele alınmakta. Yine de burada vurgulanmak istenen terörizmdir. Terörizm dehşet ve şiddet olgularından oluşmakta. İçeriğinde siyasal unsur içeren yetkiyi, otoriteyi yıkmayı amaçlayan etkinliklerin, eylemin bütünüdür. Büyük Larousse sözlük ve ansiklopedisinde, “bir gücü bir yetkiye zorla kabul ettirme maksadında sistemli olarak şiddet kullanma, tehdit” olarak izah edilmektedir.

2. Terör örgütü çeşitli şekilde tanımlamasına rağmen hiçbir terör olgusunu tam olarak açıklayamamaktadır. Terör örgütlerinin gayesi, hedefi açısından bezese bile yapıları açısından farklılık taşımaktadır. Terör kavramını net olarak açıklamak zordur. Yazar Schmidt ile Jorman 190 terör tanımını yayınlamıştır. Bazı terör kavramları aşağıda verilmiştir:

3. Büyük Laurosse'de Olay ve gücün % 83.5; Endişe ve sindirmenin % 51, Siyasi % 65, Psikolojik etki % 41 olduğu belirtilmiştir (Larousse, 621). Terörizm kelimesi daha ziyade siyasi amaçla kullanılmaktadır (Örgün, 2000:14).
4. Terör kavramı ülkeden ülkeye hatta devletin değişik kurumları içinde bile anlayış farkı göstermektedir. Terör kavramını açıklamak hakikaten zordur ve terörle mücadelede terörizm kavramının ne olduğunu bilmek önemlidir. Tanım yapılmadan ne mücadele olur ne de bir adım atılabilir. İşin kötüsü hem disiplinde hem de uluslararası örgütler düzeyinde devletler arasında herhangi bir çözüm, uzlaşma yoktur (Örgün, 2000:28).

1.4. TERÖRİZM

İlk defa terörizm terimi Fransız İhtilalinde Jakobenlerce politikacı ve sosyal eylemleri tanımlamak için kullanılmıştır. O dönemler olumlu anlamda kullanılan terim daha sonar bugünkü anlayışla olumsuz eylemleri kapsayan anlamı vermektedir. 1785-1794'te Fransız Devriminin ilk yıllarında devrimci, devlet adamı Maximilien Robespierre döneminde ortaya çıkmıştır.

Terörizm, asıl amacı sindirme olan şiddet eylemlerine verilen isimdir. İnsan kaçırmadan cinayete kadar kapsamaktadır. Ancak bu kavramın ne sosyal bilim literatüründe ne de uluslararası alanda ortak kavrama ulaşabilmiştir. Terörizm, daha çok psikolojik olarak etkileyen savaç biçimidir ve siyasi nitelikli maksada ulaşmayı hedeflemektedir. Siyasal gayeye ulaşma amacıyla hükümete karşı korku yaratarak, onların davranış ve tutumunu değiştirmek için şiddetin sistematik olarak kullanılması biçiminde tanımlanır. Bir toplumun kültürüne, değeri, beklenti ve varlığına ters düşen, masum insanlara işkence, korku sindirerek öldürülmesine varıncaya kadar kitleye zarar veren faaliyet, etkinlik ve eylemlerden ibarettir.

Literatürde terörizm, Bir organize grubun, partinin gayesini şiddet kullanarak elde ettiği yöntemdir. Teoriye ilişkin bu terim siyasi amaçlara yöneliktir, daha bir deyişle siyasal amaçlar için korkunun sistematik kullanımıdır. Hollandalı Alex P. Schmidt terörizmin 140 tanımını belirtmiştir (Tanilli, 1960:66).

22 ortak nitelikli, 20 ortak amaçlı tanımı kapsamakta. En çok karşılaşılan beş unsur: şiddet, siyasal amaçlı, dehşet ve korku salan, tehditli psikolojik etki yaratan, üçüncü kişiden beklenen tepki şeklindedir.

- Hedefe aldığı kitleyi dehşete düşürmek;
- Ayrım yapmaksızın baskı yöntemlerine başvurulmasını sağlamak;

- c) Yerleşik otorite gücünü etkisizleştirmek ve düzen, otoriteye karşı gücü harekete geçirmek;
- d) Kamuoyunu olumlu veya olumsuz etkilemek;
- e) Mevcut olan yönetimi devirmek;

Yonah Alexsander çağdaş terörizmin 5 temel karakterini aşağıdaki gibi açıklamakta (Tanilli, 1960:118).

- a). Gelişen yeni teknoloji de tehdit ve şiddet olarak yeni bir şiddet birimidir.
- b) Dünya çağında uluslararası arenada düzensizlik yaratmak için siyasal, sosyal, ekonomik alanda mücadele etmek gerekli.
- c). Terörizm tehdit oluşturur. Tehlike bireyin güvenliği ve can sağlığıyla ilgilidir.
- d). Çağdaş terörist demek terörizme destek veren, kollayan ülkelerdir. Küçük gruplar, devletin direk veya dolaylı yardımıyla ulusal, bölgesel ve yöresel düzeyde şiddetle yönlendirebilir.
- e) Terörizm, korku, korkutma, tehdit, baskı, yıldırmaya dayanan devlete karşı düzenlenen bir grubun, bir devlet “yasadışı stratejik” maksadına ulaşmak için yapılan eylemlere verilen isimdir. Genel şekilde, terörizm sivillere karşı planlı bir şekilde düzenlenen siyasi amaçlı şiddettir.

1.4.1. Terör Örgütlerinin Stratejileri

Eğer terör örgütlerinin stratejisini ortaya koyacak olursak, terörizm terimini terörden ayırmalıyız. Bunun için terör ne olduğunu kavramalıyız. Terör çok değişik şekillere sahiptir. Sadece siyasal nitelikte gayesi olan bir terör, bir siyasal amaçla harekete geçen, şiddeti araç olarak kullanan ve ona başvuran kimsedir.

Asıl amacı şiddet uyguladığı insanı öldürmek değildir. Mağduru öldürerek etki yaratmak veya tanıtım yapmaktır. O halde terörizm, terör sonuca erişmek için terör yöntemlerinin siyasi amaçlı, sistemi, örgütlenmiş, sürekli bir şekilde kullanılmasını Kabul eden stratejik terör teriminden de ayrılmaktadır.

Siyasal terörde ise Akmaral’a göre, teröre başvuran kişi siyasal bir dürtü ile harekete geçer, şiddeti kullanarak etki yaratır (Akmaral, 2004:24).

1.4.2. Terör ve Savaş Ayrımına Farklı Yaklaşımlar

Farklı yaklaşımlar terörizmin bir sembolik fiil olarak açıklanmasına imkân sağlamaktadır. Terörizm, fiilin yarattığı etkiyle direk karakteristik bir nitelik kazanmaktadır.

İşte bu özellik terörizmi diğer siyasal şiddet türünden ayırtmaktadır. Mesela, savaş ile terörizm birlikte düşmanı ortadan kaldırmaya veya hiç olmazsa kontrol etmeye hedefli bir şiddet türüdür.

Terörizmde hedef, direk düşmanı ortadan kaldırmak değil, korku ve etki yaratmaktır. Terör ve şiddeti sürekli ve sistemli bir şekilde uygulayarak savaş ve diplomasi ile kazanılamayan sonuçları elde etmek, yıldırma ve itaat ettirmektir.

Terörizme kurban olan mağdur tamamen masumdur. Çeşitli terör stratejileri ile kurbanın niteliğinin de önem taşıdığı yerler mevcuttur.

1.4.3. Aşırı Korku ve Panik

Medyada kadın, yaşlı, genç, çocukların öldürüldüğünü görmekteyiz. Bu masum insanların suçu nedir, ne istediler ki bunlardan gibi soru geliyor aklımıza. Aslında onlardan istediği herhangi bir şey yoktur. Terörist kendi kurbanının kim olduğunu da tanımamaktır. Asıl hedefi etki yaratmak, suçu olabildiğince fazla kişinin önünde ortaya koymaktır. Hedef insanları korkutmaktır. Mağdur olanla terör arasında hiçbir ilişkinin olmaması ve mağdurun daima masum olması önemli sorun olmaktadır. Bundan dolayı terörizmle mücadele etkin olamamakta. Kişi ile terörist arasında ilişki olmadığından herkes her yerde kurban olabilmekte (Arıboğan, 2005:18).

Kimin ne zaman nerede öldürüleceği belli olmadığından, kitleye yönelik hedef gözetmeyen şiddet etkinliği toplumun güvenini kaybetmekte. Bu strateji ulusal sınırı aşmakta, failin, mağdurun, bu eylemi organize edenlerin kimlikleri, eylem olduğu yer tespiti sebebiyle uluslararası bir boyut kazanmakta. Uluslararası olmasından dolayı terörizmle mücadele daha zor hale gelmektedir. Bir tarafı terörist diğer tarafı özgürlük savaşçıları ikilemi karşımıza çıkmakta. Yukarıda açıkladığımız gibi devletler tarafından terörizmin ortak tanımının yapılmamasından dolayı sorun yaşatmaktadır. Ortak tanıma ulaşmak ta kolay olmamakta.

1.5. TERÖR ÖRGÜTLERİN SİYASİ AMACI

Objektif bir tanımlama yapılmadan bu çelişkiyi hafifletmek mümkün değildir. Terörizme karşı mücadele soğuk savaşın devamıdır. Çünkü başka ülke ile problemi olan X ülkesi, bu meseleyi daha uygun ve ucuz bir şekilde çözebilir veya diğer ülkeyi baskı altında tutabilir. X ülkesi diğer ülke ile savaşamayacağından diğer ülkedeki terör örgütlerine yardımcı olarak büyük zarar vermesine katkıda bulunabilir. Bu konuda terör örgütü devlet yetkililerini

de yönlendirmekte. Diğer yönden bağımsız aktör olarak uluslararası siyaset sahnesine girmekte. Böylece terörizmi bir araç olarak kullanmakta.

PKK yukarıda bahsettiğimiz eylemleri Türkiye’de düzenleyerek gerilla olarak yaptıkları eylemi bir bağımsızlık mücadelesi olarak tanımlamakta, bu eylem zaten kurtuluş mücadelesi olamayacağından gerilla ayrımı yapmanın, terörizm kavramını açıklamada faydası olacaktır (Akmaral, 2004:27).

1.5.1. Terörist Gerilla Ayrımı

Dağınık olmayan, bir düzende olan orduya karşı düzensiz ve gayri resmi olan savaş tekniklerini kullanarak küçük ve gizli olan örgütler tarafından yürütülen yıpratma savaş tekniği, zayıf kuvvet gücüyle karşı kullanan direniş savaş unsuruna Gerilla savaşı denir. Gerilla İspanyolcada “küçük savaş” demektir. İspanyollar bu taktiği Napolyon Bonapart’ın ordusuna karşı yarımada savaşında kullanmıştır. Savaş konsepti ilk kez Arabistanlı Lawrence tarafından yazılmıştır. Mao Zedung Sun Truz’un öğretilerini iyi bilmiş ve başarıyla uygulayabilmiştir Vo Nguen Giap, Carlos Marighella ve Che Guevara. Gerilla savaşının geliştirilmesi için katkı sağlamıştır. Ama Gerilla savaşı bazen işgal ordularına karşı bazen de ülkedeki baskıcı yönetime karşı olabiliyor. Tıpkı Türk Kuruluş Savaşı ile Küba Devriminde olduğu gibi. Alman Ordusu II. Dünya Savaşında Yunanistan, Bulgaristan, Fransa, SSCB ve Yugoslavya gibi savaşıyla işgal etmiştir. Bu savaş ve Fransa’dan gelen partizan savaşı denir. Gerilla’nın başarılı olması halkın desteği iledir. Coğrafi koşullardaki olumsuzluğu Gerilla düşman aleyhine kullanabilmeli.

Gerillanın hedefi düşmanı yenmek değil, ona zarar vererek savaşma azmini, hırsını iradesini kırmaya çalışmaktır. Gerillanın başarılı olabilmesi için dış destek sağlanmalı, asıl amacı ani baskınlar, pusular ve sabotajlar yapmaktır. Genelde bir gerilla üniformayı hatırlatan özel giysi giyer. Tarihte halk tarafından bolca desteklenmiştir. Ordunun lojistik kaynağını tüketme yönünden faydalıdır. PKK eylemcilerinin de amacı herkese ve ayırım yapmaksızın saldırmaktır. Türkiye’de terör eyleminde bulunan PKK eylemcileri de bu yüzden birer teröristtirler.

1.6. TERÖR VE TERÖRİZMİN TÜRLERİ

1.6.1. Aşağıdan Terör (Yönetilenlerden)

Terörizm, aşağıdan gelen ve var olan siyasi düzende sorun yaratma, karışıklığı yıkma veya ona karşı olan öfkeyi ifade etme girişimini bildirmektedir. Yönetilenlerden yönetime

karşı yapılan teröre aşağıdan gelen terör hareketleri denir ve bu en azından iki bin yıldır mevcuttur. Yani yönetilenler içinde bulundukları durumun vuku olmasına sebep olarak sisteme, onu meydana getiren unsurlara karşı eylemde bulunurlar. Modern terörizmin ne zaman ortaya çıktığına dair çeşitli fikirler mevcuttur. Aslında birçok bilim adamı XIX yüzyılda Rusya’da çıkan “*Narodnaya Volya (Halkın İradesi)*” adlı ideoloji grubu ortaya çıktığında modern terörizm başladı demekte. Akmaral’a göre terör eylemi hem adaletsizliğe dikkat çekmek, ortadan kaldırmak amacıyla yapılmakta, hem de kitledeki ilgisiz kesimi uyandırmak amacıyla yapılmaktadır. (Akmaral, 2004:35).

1.6.2. Yukarıdan Terör

Denker’e göre yukarıdan terör- iktidar seçkinlerinin veya egemen güçlerin uyguladıkları terördür (Denker, 1997:6). Burada devleti elinde tutan iktidarın gücünü koruma, bir görüşe, eyleme ve tutuma karşı olanları zayıflatma amacıyla kendi vatandaşlarına karşı işkence, korkutma, belirsiz şekilde ortadan kaldırma veya kötü muamelede bulunma gibi yollara başvurma şeklinde ifade edilmektedir. Bu siyaset anlayışı halkın iyiliği veya kötülüğüne de olsa “ben bilirim” tavrıdır.

Hiçbir konuda halkın görüşü alınmadığı için de totaliter bir özellik göstermektedir. Terörizmin bu türünde asıl hedef devlettir ya da hedef devletin tüm unsurlarıdır. Ergil’e göre, devlet terörü, hedef alınan devlet ya da devlet unsurlarına karşı yapılan çeşitli korkutma, sindirme, yıldırma gibi eylemleridir. MOSSAD; KGB; SWAMA gibi kuruluşların doğrudan veya dolaylı yollarla diğer ülkelerde ortaya çıkardıkları terör eylemlerini örnek olarak verebiliriz (Ergil, 2000:11).

1.6.3. Siyasi ve İdeolojik Terörizm

Gürses’e göre bir ideolojik fikri değerine hâkim kılma amacıyla kendi ideolojisini halka sindirme, yıldırma amaçlarına girişilen terör eylemine siyasi ve ideolojik terörizm denmektedir. Bu terörizm türünü sol kanat ve sağ kanat olarak ikiye bölmekteyiz. Kendilerini kapitalist sömürü altında ezildiğine inanan, bu sistemi ortadan kaldırıp yerine komünist veya sosyalist bir sistem meydana getirmek amacıyla olan yasal olmayan örgütlerin giriştiği terör sol kanat dediğimiz eylemidir. Sağ kanat da yasal olmayan örgüttür. Onun amacı faşist sistemini geri getirmektir. Bu bağlamda Marksist – Leninist ideolojisi tamamıyla benimsemiş, terörün giriştiği eylem temelinde bu ideoloji de yer almaktadır (Gürses, 1997:53).

1.7. BÖLÜCÜ TERÖRİZM

Terör eylemlerine katılan örgütler etnik ve milliyetçi ayrıcalığa dayanan maktadır. Bu amaçta olan teröristler bir ulusun veya bir alt kültürün bağımsızlığını elde etmek için yola çıkmaktadır. Dünya çapında en çok destek görenler de yine bu gruptaki teröristlerdir.

Terörist etkinliklerinin içinde yer almayan sadece etnik temeli paylaşanların, en azından teröristlere gizli sempati duymaları, kurbanlarına fazla acımamaları bir etnik terörist grubunun ortaya çıkmasına vesile olmaktadır. Bu hal, liderlerin bulunmasına ve onlara katılacak izleyicilerin bulunmasını hızlandırmakta ve kolaylaştırmaktadır (Gürses, 1997:75).

Bask Ülkesi ile Özgürlüğü Örgütü (ETA) ve eylemleri, PKK Terör Örgütü ile eylemleri bu konuya örnek olabilir.

1.7.1. Radikal Dinci Gruplar Terörizmi ve Medya

Radikal Dinci Gruplar terörizmin en tehlikeli türüdür. Sebebi, adı geçen gruba giren teröristler öldürmeyi kutsal savaşın bir parçası olarak görür, bu yüzden yaptıkları eylemlerinde hiç sınır tanımamaktadır. Bu gruba dâhil olan teröristler bir dini yâda inanç farklılıklarının terör faaliyetlerini meşrulaştırmak maksadıyla kullanan dini yaymaya veya siyasal üstünlüğünü kurmayı amaçlayarak girişilen çeşitli terör eylemi ya da eylemdir (Emin, 2003:32).

1.7.2. Küreselleşmenin olumsuz sonuçları

Din, zamanla çeşitli algılama, yorumlama farklılıklarından dolayı çeşitli mezhep, hizip ve sapmalara maruz kalmıştır. Milli, kültürel, etnik kimlik farklılıklarından dolayı İslam'ı farklı algılamakta ve farklı yorumlamaktadır. Bunun gibi farklı algılama radikal anlayışı her dinde bulunmaktadır.

Bundan ziyade bu gibi radikal gruplar ister kendi toplumunda ister âlem çapında konjktürel durumda bazıları eylem, düşünce planında iki yüz elli yedi biçimde kendilerini faaliyetle gösterirler (Özcan, 2002:119).

İsrail – Filistin ve Hindistan – Pakistan arasındaki Keşmir meseleleri, bölgesel çatışmaların bitmemesi, durdurulamaması neticesinde iç ve dış etken bazı grup gençleri radikal çözümler aramaya başlamıştır.

Bu sebepten bazı “sessiz” dinci gruplar öfkelerini örgütlemiş, mevcut sistemle, uluslararası düzenle işbirliği yapmamış, güya seslerini dünyaya duyurmaya karar almıştır. Usame Bin Ladin'in kurduğu El Kaide Örgütü de bu durumu güzel değerlendirmiş, planı projeye dönüştürerek güçlü bir uluslararası terör örgütü kurmuştur. İnsan sayısının çok

olduğu, Ortadoğu ve Asya gibi ÷lkelerde, yoksulluk ve adaletsizliğin patlamaya dñn÷seceği, bu patlamanın yerel konumu aşarak diğer bölgeye yayılması güvenlik açısından üzerinde durulması gereken şeydir. Soğuk savaş sona erince arkasından 1980’li yıllardan sonra dinci terör, radikal İslam gibi terimler dünya siyasi literatürüne girmeye başladı (www.bianet.org.tr). Ancak Müslüman kimliğinin terör terimi ile özdeşleşmesini sağlama 11 Eylül 2001 tarihinde vuku alan olaydan sonra vurgulanmaya başlamıştır.

1.8. MEDYA HATASI VE YANLIŞ GÖRÜNTÜ (VIDEO)

Komünizm çöktüğünde Sovyetler Birliği artık emperyalist hegemonik güçlere düşman değildi. Artık yeni bir düşman gerekiyordu. O da İslam’dı. Artık İslam eşit terörizm, terörizm eşit Müslüman, daha çok Arap eşittir terörist denklemi kurulmuştur. Bu anlayışın sinmesine çağdaş doğu bilimcileri çok katkıda bulunmuştur. Onların zihniyetindeki doğu ile ilgili önyargıları emperyal güce yol göstermiş, alt yapı hazırlamıştır.

Ortadoğu’daki çatışmaların İslami terörün güçlenmesine etkisi olmuştur. İslam terör olayından söz ederken camide, mescitte namaz kılan kişilerin görüntüsünü, ezan sesini görsel medyada göstererek dünya kamuoyunun zihniyetine sindirmeye çalışmış. Hamas, Hizbullah gibi İslamcı terör örgütlerinin intihar saldırılarını Batılı medyalar sürekli göstererek bir delil şeklinde kitlenin kabul görmesini sağlamıştır (Fidan, 2004:16). Terör olayı kitlenin sadece bir kesimini ilgilendirmiyor, tamamını ilgilendirmekte. Bundan dolayı din terörü medya için cazip bir konudur. İnternet medyası ise kitle iletişim araçlarıdır. 1990’lı yıllarda İslamcı Hareketlerde düşüş olmuş, medyaya Din Terörizmi konusu gelmiştir.

Medyada görsel, işitsel, yazınsal adlandırdığımız yapılar neticede ticari birer işletmedir, çünkü ettikleri haberlerin “tüketilebilirliği” geliri belirlemekte. Küreselleşme döneminde medyanın tekelleşme süreci yani, kuruluşun alanındaki tñn rakiplerinden üstün olup, piyasada ilk olması, medya sahibi ayrıcalığının değışmesi, medya mensuplarının bilinçli olma düzeyi kendi içinde problemlerin yaşanmasına sebep olmuştur.

Para kazanmak amacıyla, haber üretmek için sansasyonel, şışirme haber ve magazinzel boyuttaki haberlerin daha çok kazanç getirdiği düşünülerek özellikle şiddet barındıran terör eylemlerinin medyada, basında bolsa yer almasına yol açmıştır.

İster Türkiye’de ister dünya çapında din terörü haberleri kitle tarafından büyük ilgi ile karşılanmakta. Sebebi, halk bugün bu olay olmuşsa yarın kendi başına gelebileceğinden endişelenmekte, aynı zamanda âlemde olup bitenden haberdar olmak istemekte. Terör

konusunda bilgisi olmayan muhabirlerin gönderilmesi sektörün içinde bulunduğu maddi sıkıntıları etkilemekte.

Eylem sonrası yer alan şiddet, yıkım, gözyaşı, hüznün, korku, kan gibi görüntüler yayınlandığında izleme oranı arttığından dolayı medya böyle içerikli haberlere yoğunlaşmakta ve reyting ve tirajını basın ve medyada artırmakta. Siyasi cinayet; insan, uçak, gemi kaçırma olayı; banka soygunu, çocuklara bomba koyma, suikast gibi yöntemleri ister istemez kitlenin, izleyicilerin dikkatini çekmekte aynı zamanda medyanın odak noktası olmaktadır.

1.8.1. Medyatik Terörizm

Terörizmin edindiği başarı ve en önemli ayrıcalığını biri XX yüzyılın son on yılında medya yönelimli hale gelmesidir, terörizm izleyici, televizyon seyredicileri, basını hedefe alarak kesintisiz kendi tanıtımını yaparak, oldukça geniş kitleye duyurarak, haber iltme kaynağına yakın durmaktadır. Brian Jenkins: “medya teröristin en iyi dostu; terör, izleyici toplumu hedeflediğinden de bir tiyatrosudur” şeklinde ifade etmektedir (http://www.tesev.org.tr/etkinlik/glob_ter_sonuc_bildirgesi.php.24.05.2006).

Aslında teröristin kendi başına düzenlediği saldırısı, faaliyeti, etkinliği, eylemi hiçbir şey ifade etmezken, yaptığı eyleminin herkesçe kesintisiz, bazen abartılı şekilde izleyicilere iletilmesi, herkesçe bilinir duruma gelmesi, kendini tanıtabilmesi çok şey anlamına gelmektedir. Ve hazır seyirci, sansasyonel senaryoların sayısız seyircilere aktarılması ancak medya, yayın ve televizyon kanalıyla gerçekleşmektedir. Seyircilere ulaştırırken, kendi tanıtımını yaptırırken seçtiği iletişim kavramları amacına ulaşmasında büyük rol oynamakta, kitlenin nasıl algılayacağı daha çok medya mensuplarına, çalışanlarına bağlıdır. Yonah Alexander, medya bulaşıcı etkiye sahiptir ve aynı zamanda terörizmin tamamlayıcı bir parçasıdır. Sebebi terörizmle ilgili haber yayarak, yayınlayarak kitleye tanıtmakta ve meşrulaştırmakta olduğunu bildirmekte (Tanilli, 1990:118). Devlet desteği, medya desteği ve başka terörist gruplarının desteği, örgütlenmiş suç örgütlerinin yardımı bir arada değerlendirmektedir.

1.8.2. Örgütsüz Terörizm

Amatör teröristlerin diğer örgütlerle organik irtibatı olmamakta. Vurgulanması gereken en önemli unsuru onların şiddet kullanma kapasiteleri ve bu yoldaki teşebbüslerinin artmasıdır. Kimseye ihtiyaç duymaksızın yeni boyut kazanması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Hiçbir etnik ve dinsel ya da ideolojik oluşum teröre karşı bağımsızlık iddiasında bulunmamalı. Günümüzde hiçbir denetime tabii olmaksızın patlayıcı maddeler satışa sunulmakta ve bu patlayıcı maddeler de terör eylemlerine kullanılmakta.

Güvenlik güçler tarafınca teröristlerin yakalanması sırasında oluşan zorluklar çok kolay ve normal görünen kişinin bu tür eylemlere girebileceği olağandır. Amatör teröristler örgütlü terörcülerden çok daha tehlikelidir.

1.8.3. Terörizmin Özellikleri

Eğer terörizmin ayrıcalıkların sıralamaya çabalarsan aynen uluslararası tanımlama yapamadığımız gibi ayrıcalıkları sıralamada da sorunlarla karşı karşıya geliriz. Sebebi terörün uluslararası ortak tanımı olmadığı gibi literatürlerde birçok ayrıcalığı, özelliği mevcuttur. Terörizmin en güncel özellikleri aşağıda verilmiştir:

- Terörizmin bir amacı vardır ve örgütlü yapı tarafından gerçekleştirir.
- Terörizmin belirli safhaları var ve aniden ortaya çıkmaz.
- Terör saldırı ve eylemlerini yasal duruma getirecek bir senaryo hazırlar.
- Terörün vazgeçilmez ihtiyacı mali destektir. Bu sebepten silah veya uyuşturucu kaçakçılığı, soygun yapar;
- Terörizm propaganda ile doğar, gelişir, tanıtımla yaşar. Kendisi de bir tanıtım aracıdır.
- Yasal olmayan eylemin şiddet seviyesi de büyüktür.
- Terör eylemi, saldırısı çoğunlukla belli bir şeye dayanmayan karar olduğundan dolayı evvelden tahmin edilemez. Bir planlama yapmak da imkânsızdır.
- Terörizm yıkıcı, ahlak dışı hem acımasızdır.
- Terör sistematik değil, stratejidir.
- Terör eyleminin gerçekleştirilebileceği belli bir yeri yoktur.

Kongar’a göre teröristler reklam ve kendini tanıtmak için yaşamakta, medyadan başka onları besleyecek hiçbir kaynak yoktur. (Kongar, 2002:55). Medya desteklemediği durumda güvenlik örgütlerinin işi kolaylaşır, artık uluslararası toplum güvenliğini tehdit eden basit bir tehdit olmaktan çıkardı.

1.8.4. Terörizmin Amacı

Terörizmin amacı toplumu şiddet eylemleri ile yıkarak farklı ideolojiye sahip sistem kurmaktır. Terör eyleminin yasal davasında bu bakış türü açıkça belirtilmekte. Terörün

savunduğu ideoloji haksızlık, zülüm şeklinde gördüğü yönetim ve yöneticileri imha etmek ve adaletli hayat tarzını hedeflediğini ileri sürmekte.

Aslında şiddetle hedef aldığı sistemi değıştirme nedeni vardır, rejimi demokratik yolla çözemediğı için terör örgütü silahlı mücadeleye başvurmuştur. Kongar'a göre büyük sebep: hedef alınan sistemle hedef alınan arasında güç dengesizliğinin olmasıdır. Terörizmin amacı ikiye bölünmektedir: uzun ve kısa vadeli amaçlardır (Kongar, 2002:70).

1. Kısa vadeli amaçlar: ulusal, yerel hatta dünya çağında yardım almak; hükümeti zayıflatmak, korkutmak, iletişim araçlarını işten çıkarmak; faaliyetleri, işi yavaşlatmak, hükümeti rahatsız etmek ve seçimleri etkilemekten ibarettir.
2. Uzun vadeli amaçlar: hükümeti kökünden değıştirmek, sivil savaş, uluslararası savaşa sebep olmak; gerilla savaşını düzenlemek, faydayı kendi faydasına çevirmek, siyasi tanımlama kazanmaktan ibarettir.

1.9. TERÖRİZMİN NİTELİKLERİ

Eylemin tesirli olabilmesi ve günün en önemli haberi olması haline getirmek terör eylemi tapanın en önemli isteğidir. Medyada dikkati çekmişse, olabildiğince çok kitleye ulaşabildiyse amacına ulaşabilmiş demektir. (Erhan, 1995:23). Aşağıda terörizmin nitelikleri sıralanmıştır:

- Teröristler hedefe ulaşmak için hedeflediğı ortama korku, ümitsizlik yaratmaya çalışır.
- Daha çok psikolojik yıkım bekler.
- Fiziki sonuçtan psikolojik sonuç aşırı büyük olursa amacına ulaşır.
- Daha bir özelliğı toplumla alakalıdır. Onların düşüncesine göre ya bizdensiniz ya da onlardansınız anlayışına sahiptir.

1.9.1. Terörizmin unsurları

Terörün her şeyden önce temel ideolojisi olmalı. Terör örgütünün hareket noktasını ideolojik unsur oluşturmaktadır. Terörizm örgütü kendisi çizdiği yolla, kendisi benimsediğı ideoloji ile hareket etmekte, hedefini buna göre belirlemekte. Terör örgütü, iki yada ondan fazla kişinin aynı hedef, aynı maksatla birleşmesi sonucunda ortaya çıkan yapıdır. Bu yapının hareketi ile eylem gerçekleşir. İdeolojik unsurun sayesinde terörizme sempati duyanlarla teröristlerin gözünde örgüt resmi hale gelir.

1.9.2. İdeolojik Unsur

Aslında örgüt, düzenlenmiş bir yapı içerisinde, fikri ve hedefi bir kişilerden oluşur. Terörizmde en büyük hakkı şiddet almaktadır, şiddet, yıldırma, korkutma, psikolojik korku yaratma terör eyleminin önemli aracıdır.

Şiddet terörizmin hem ön koşulu hem de aracıdır. Şiddetsiz yapılan eylem terör değildir. Terörün diğer bir anlamı da “dehşet” demektir. Dehşeti yaratmak için şiddet kullanılır.

1.9.3. Terörizmin Sebepleri

Terörizm üç başlıktan ibarettir: 1. Terörizmin ideolojisi. 2. Toplumun durumu. 3. Ülkenin sorunları. Ancak bu üç başlık çerçevesinde açıklanacak sebeplerin tümü terör olayı değildir. Bunların akıbetinde illa ki terör olayı gerçekleşeceğini düşünerek teröre katılanların mutlaka bir ideolojiye ihtiyacı vardır.

Erhan’a göre, örgüte giren kişilerin girmesinden kalıcı olması daha çok önemlidir. Örgütün vermekte olduğu ideolojik eğitimin örgütte kalıcı olmaları için etken rol oynamaktadır. Burada ideoloji çok önemlidir. Terörizmin kullandığı ideolojiler ise; Nihilizm, Faşizm, Marksizm, Anarşizm ve Leninizm’dir. (Erhan, 1995:15).

Terörizmin diğer bir sebebi, siyasi ortam, maddi dengesizlik, toplumun içinde bulunduğu şiddet kültürü olabiliyor. Ülkedeki etnik, nüfus, yönetim ve bağımsızlık hareketleri de yönetim birimine tepki şeklinde sıralanabilir.

Etnik yapı unsurlarından bir kısmı, onun içinde ırk, din, kültür ile dil kendi kendini yönetmek isterse terör eylemine başvurabiliyor. Artık diktatörlükle yönetilen ülkelerde Demokrasiye uygun yolla mücadeleye üstesinden gelemediği takdirde terörle verilmeye çalışmakta. Yönetim biçimine, diktatörlüğe verilen tepki başlığı altında da incelenebilir. Terörizm sebebini farklı bir yönden incelersek bunlar iç, dış ve karma etkenlerdir.

Bu sebepten terör eyleminin sebeplerini sadece ve sadece iç ve dış düşmanlara dayanmasını sağlamak yetersizdir. Örgütün vermiş olduğu ideolojik eğitim bir kişinin o örgüte girmesinden daha ziyade bu örgütte kalıcı olarak kalmasına etkin olmakta.

İKİNCİ BÖLÜM.

TÜRKİYE'DE TERÖRİZM

2.1. 1980'DEN ÖNCE TERÖR EYLEMLERİ

12 Mart 1971 yılında yapılan Anlaşmadan sonra hükümet değişikliği olup, yeni bir sürece başlatılmıştır. Anayasa maddelerine değişiklikler yapılarak kanun yürürlüğe girmiş, hâkimiyet sağlanarak terör bastırılmıştır. Alınan kararın 1974'te vuku olan Kıbrıs Barış Harekatı'nın başarılı olarak neticelendirilmesine sebep olmuş, ülkede huzur, birlik, bütünlüğün güçlenmesine sebep olmuştur (Balcı, 2003:65).

Ama daha sonra gelişen olayların sonucunda yasa egemenliği kaybolmuş, 12 Eylül 1980'den evvel Türkiye'de huzursuzluk yaratmıştır. Devlet, halkının hakkını korumalı, ülkeyi teröristlerden kurtarmalıydı. Fakat mevcut durumu önlemek zordu. Özellikle THKO'cu ve THKP-C üyeleri a file hapisanelerden çıkmış, aşırı militanlaşmış olarak topluma geri dönmüş vaziyette idiler.

Bu eski şirketlere ilaveten Silahlı Propaganda Birliği grupları silahlı mücadeleye başladılar. Onlar: Dev- Yol, Marksist, Leninist Silahlı Propaganda Birlikleridir. Bundan ziyade 1971 yılında sindirilen ayaklanmalar, 1975 yılında yine kendini göstermeye başlayacaktır (YÖK, 1985:79). Türkiye'de devlet dışı otoriteler oluşturarak öğrenci kavgalarını başlatmıştır.

1975 yılının Ocak ayında Teknik Üniversite'sinde kavgalar yaşanmış başka üniversitelere de yansımıştır. Başlangıçta boykotla başlanarak sonuçta kutuplaşmalar belirgin bir şekilde kendini göstermiştir. Özellikle sağ görüşlü öğrencilerden ülkücüler ön plana çıkmış ve boykotu durdurmaya çalışan ülkücüler ile boykotçular arasında çatışmalar başlanmıştır.

Bu çatışmalar gecekondularda da yer almış, giderek artan anarşi ve terör ortamında silahlı çatışmalar yaygınlaşmış, 1978 yılından itibaren militan gruplar eski uğraşlarını geçmiştir. Yasal organlar artık görevlerini yapamıyor, etkili bir tedbir getiremeyen bir hale düşmüştü. Karar alsa bile o tedbirleri yerine getirme gücüne sahip değildi (İlhan, 2008:149).

Korkut Özel'in yönetmeliği ile 10/27 sayılı kurul kurulmuş, Genelkurmay başkan, kuvvet komutanlarına ayrı ayrı soru göndererek fikirlerini almış ve bu cevaplar 1980 yılının Mart ayında TBMM Komisyonuna verilmiştir. Amaç Türkiye'nin huzuru için gereken yasal ve idari önlemleri tespit etmektir (İlhan, 2008:151). Neticede öneri ve tekliflerin hiçbirisi icra

edilmemiş, yasal değişikliklerin hiçbiri TBMM’den geçirilmemiş, akıbetinde 12 Eylül 1980 askeri harekâtı olmuştur.

2.1.1. 1980 Sonrası Türkiye’de Terör

Bir kısım örgüt militanları 12 Eylül 1980 sonrasında özellikle Suriye, Batı Avrupa ve Yunanistan’a kaçmıştı. Solcu, komünist ve terörist örgütlerinin büyük kısmı yakalanarak artık yurt dışında yeniden teşkilatlanmaya başlamıştır. Bugünlerde PKK dışında Dev – Sol ve TİKKO gibi sol terör odaklı örgütler varlığını sürdürmektedir.

1980-1983 yılları suskunluk dönemi idi. Çünkü taraftarların çoğu cezaevlerinde idi. Ancak 1983’ten sora kaçıp giden ve özellikle Batı Avrupa ülkelerinde, Yunanistan ve Suriye’de eğitilen militanlar ülkeye girmiş ve hareketlenmeler olmuştu (http: // www.batuhancolak.com/dhkp-c-terorunun - tarihi- stratejisi - ve- gençlik- üzerindeki – faaliyetleri/).

2.1.2. Türkiye’deki Terör Gruplarının Yerleşimi

15 Ağustos 1984’te PKK Doğu ve Güneydoğu Anadolu kesimlerine saldırı yapmış. Eruh ve Şemdinli silahlı baskını Abdullah Öcalan’ın yakalanmasına kadar devam ederek örgüt tarafından kurulan siyasi parti yardımıyla siyasallaşmıştır.

1980 tarihinden sonra on yıl kadar kırsal alan etkinliklerine ara vermiş olan Marksist – Leninist örgütleri Karadeniz bölgelerini tercih etmiş, buna PKK örgütünün Anadolu ve Güneydoğu’da çok olması neden olmuştur. THKPC, TKP/ML-TİKKO örgütlerinin açılma bölgeleri: Giresun, Sivas ve Tokat illerinin ormanlı ve dağlık alanları olmuştur. Özellikle adıgeçen bölgelerdeki sarp dağlarla sık ormanlarda teröristi bulmak, takip etmek ve izlemek çok zordur. Terörler de bu bölgelerde çoktur.

Almado’ya göre Marksist – Leninist örgütleri 1997-2000 arasında Ege ve Akdeniz kısımlarında yapılanmaya çalışmıştır. Güvenlik güçlerinin sayesinde onların faaliyetleri başarısız olmuş, özellikle son yıllarda hem maddi hem de insan sıkıntısı çeken Marksist – Leninist Örgütleri eylemlerle mesaj vermeye çalışmışlardır (Almando, 1996:53).

2.1.3. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Aşırı Sol/ Radikal Terör Örgütleri

Marksist – Leninizm terörizmine aşırı sol ideolojisi de denilmektedir. Akyol’a göre bu terörizmin amacı “Silahlı halk savaşı neticesinde mevcut düzeni yıkarak, sınıfsız, sömürsüz bir düzen kurmayı maksat tutan örgütlerin gerçekleştirdiği terör eylemidir” (Akyol, 2004.12).

Yani, işçi ve köylüden oluşan proleterlerin devrimle iktidarı ele geçirerek, sosyalist devlet düzenini kurlarını ifade etmektedir. Aynı zamanda Bir geçiş düzeni olan sosyalizmden komünist düzene doğru dönüşümünü bildirmektedir. Lenin'in burjuvazinin "İcra Komitesi" olarak nitelemesi bu konuya örnek olabilir (Dilmaç, 2011:110).

Marx, Engels ve Lenin'in hedeflediği sosyalizme geçiş sürecinin silahlı mücadele ile hızlandırılabilceğini inanmakta ve Marksist – Leninist düşüncesinin son aşamada iktidarın ortadan kaldırılmasını hedefe almakta. Böylece komünist ideolojisinin şiddet kavramıyla birlikte anılmasına neden olmakta (Dilmaç, 2011:156).

Genel bakışta ister aşırı solcu olsun ister komünist örgütü olsun, tümünün istediği çok küçük ayrımcılıklarla da olsa hemen hemen bir birinin aynısıdır. Mevcut anayasal düzeni yıkıp, ülke çapında veya istediği kısmında komünist ideolojisinin yaymak ve Marksist- Leninist, komünist bir düzeni kurmaktır (YÖK, 1985:79).

Ayrıca 1960'lı yıllarda Türkiye'de gençlik hareketlerini ateşlendiren Sovyet Rusya'sının kolladığı aşırı sol terör örgütleri olmuştur. Etkisi ilerleyen yıllarda da görülmüştür. Öyle olduğu halde bu eylem Türkiye'de sol hareketin soğuk savaş ürünü olması anlamında sayılmadı. Türkiye'de 1820'li yıllarda radikal sol hareket başlamıştır. 1910'da "Osmanlı Sosyalist Fırkası" İştirakçi Hilmi ve arkadaşları tarafınca kurulmuştur. Sonra "Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası" sol hareketi Dr. Şefik Hüsnü tarafından kurulmuştur. Böylece gerek düşünsel gerekse propaganda mahiyetinde sol hareketin temelleri atılmıştı (Çanakçı, 2014: 201). 10 Eylül 1920'de Bakü şehrinde radikal sol alanda ilk önemli örgüt kurulmuş, Türkiye'de Türkiye Komünist Partisi olarak 1925'te yasadışı hale gelmiştir. (YÖK, 1985:83).

Gerçeği bu dönemlerde ortada sistematik bir terörizm yoktur. Çünkü radikal solun örgütsel ve düşünsel yapısı oluşmuştur. Ancak 1960'lı yılların sonunda radikal solun terörizme başvurması gözükmeye başlamıştır. 1961'de Anayasanın göreceli olarak tam bu dönemlerde özgürlükçü olması bu tür örgütlerin örgütlenmesine neden olmuştur.

Dilmaç'a göre Türkiye Halk Kurtuluş Partisi hareketini Mahir Çayan, Türkiye Halk Kurtuluş Ordusunu Deniz Gezmiş yönetmiştir. Son zamanlarda adı geçen her iki örgüt te birçok legal olmayan örgütlenmenin temelini atmıştır (Dilmaç, 2011:73). Demirci'ye göre ise 12 Mart Muhtırası hem sol örgütlenmelere büyük etki yaratmış, hem de sol örgütlerin çeşitli isim altında bölünmelerine yol açmıştır (Demirci, 2011:204).

Çanakçı'ya göre 1970'li yıllarda radikal sol örgütlerin sayısı artınca radikal sol örgütlerle çatışmaya başladığını ve her iki örgüt öğrencileri arasındaki çatışma artınca karşılıklı adam kaçırmaya, adam öldürme ve silahlı çatışmanın çoğaldığını bildirmekte (Çanakçı, 2014:248).

Sivil Siyaset Hareket “Parti” ve Askeri Hareket ise “Cephe” rol oynamıştır. 1994’te DHKP/C (Devrimci Halk Krutuluş Partisi kurulmuştur. Ancak 2008 tarihinde DHKP/C (Devrimci Halk Krutuluş Partisinin lideri Dursun Karataş kanserden vefat edince örgütün gücü azalmıştır. Onlar eski başbakan Nihat Erim ile eski bakan Gün Sazak’ın bundan ziyade birçok her türlü üstü mevkideki bürokratların ölümüne yol açan terör düzenlemişti (Demirci, 2011:206-207). Sol terör örgütüne analiz ederek aşağıdakiler tespit edilmiştir:

- Türkiye’de yukarıda adı geçen örgütler kitle olarak zayıf, ideolojik birikimi yüksek yapıya sahiptir.
- Sol örgütler sayısal olarak sık, eylem şiddeti düşük neticede fazla eylem yapmaktadır.
- Üye sorunu yaşadığından, eleman sorunu az olduğundan dolayı mevcut üyelerin ideolojik ve örgütsel bağlılığını pekiştirme yolunu tercih etmektedir.
- Sol örgüt üyeleri ideolojik açıdan çok daha donanımlıdır.
- Sol terör örgütünün geçmişte yaşadığı olayları sarsıntı olarak görülmektedir sebebi örgüt hafızasının geliştiğindendir.
- Güvenlik örgütleri mücadele konusunda deneyimlidir. Bu yüzden sol terör örgütü yeni fikir, yeni strateji ve açılımlar bulmak zorunda kalmaktadır.
- Sol yönetimlerin yurt dışında bağlantılarının olması önemli görünmekte.
- Sol terör örgütleri gençleri sol eğilimli protest müzik ve konserler yaparak etkilemekte. Sol eğilimli ezgi bile gencin hayal dünyasına tesir etmekte. Bu yüzden sol örgüt etkili araç olarak müziği kullanmakta.
- Sol örgütü toplum fazla kollamadığından dolayı bu örgüt Kürt toplumsal yapısına yönelmiştir. Sol terör örgütünün vesilesiyle Kürtleri kendi saflarına çekmekte, bu durum PKK’ye destek olarak geri dönmekte. Türkiye’de sol örgüt dışında solun karşıtı olarak kabul edilen sağcı ya da dini motifli örgütler de terörizmin önemli aktörlerindendir.

2.1.4. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Aşırı Sağ/ Dini Motifli Terör Örgütleri

Sağcı ideoloji faşizme kadar ulaşmakta. Onlar insanı doğuştan kötü olduğunu savunmaktadır. Erdal’a göre “Küçük ve seçkin bir azınlığın tek başına bırakılması zararlı olan toplumdaki bencil ve vahşi insanlara yaptığı baskı ve şiddet temelli yönlendirme, yönetmeyi savunan ideolojidir” (Erdal, 2011:31).

Aşırı sağcı ideolojilerin görüşü: Marksizm – Leninizm, Anarşizmin tersine devletin varlığını kutsal bilen, bireye karşı onu savunan, koruyandır şeklindedir. Din tutumlu sağ

terörizm çok daha tehlikelidir. Aşırı sağcı görüşlü örgütler: Ku Klux Klan, Irgun, El Kaide ve Hizbullah'tır, cennet vaadi insanlar her türlü saldırı, eylem, etkinliği yapmaya hazır haldeler (Demirci, 2011:115). Baharçiçeğ'e göre Türkiye'de de aşırı sağ görüşlü terörizm yansıması mevcuttur. Özellikle 1960'lı yılların ikinci yarısında başlayan 1971 memorandumdan sonraki dönemde politikacı görüşlü birçok terör örgütü ve onların düzenlediği terör eylemleri ortaya çıkmıştır (Baharçiçek, 2010:9). 1979'da İran'da Şahlık rejimi yerine din temelli rejimin kurulması Türkiye'yi de etkilemişti. 1990'da aşırı sağcı, din temelli örgütler çoğaldı ve güçlendi. Güçlendi diyerek bu akımı Türkiye ya da İslam coğrafyasına has bir ayrıcalık dememiz doğru olmaz. Günümüzde sadece demin bahsettiğimiz coğrafyadan başka Asya, Avrupa, ABD, Japonya, Afrika gibi bir deyişle dünyanın her yerinde terör örgütleri varlığını sürdürmekte. Sadece İslam ülkelerinde vuku oldu diyemeyiz (Acar, 2012:122). Terör örgütünün çeşitli eylemlerde bulunan: İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi, Vasat, Hilafet Ordusu, Tevhit Selam/ Kudüs Ordusu gibi terör örgütleri mevcuttur. Ama içinde en önemlisi Hizbullah olduğu kuşkusuzdur. Son olanı diğer terör örgütüyle karşılaştırdığında Hizbullah nispeten rahat bir ortamda güçlendiğini ve büyüdüğünü söyleyebiliriz (Balcıoğlu, 2001:37). 1980'li yıllarda Hizbullah örgütü Diyarbakır'da Vahdeti Kitapevinde kurulmuştur. Liderleri Hüseyin Velioğlu ile Fidan Güngör'dür. Sonradan görüş ayrıcalığı ile şiddet gösteren örgüt Hüseyin Velioğlu'nun başkanlığında olan örgüt olarak hareket etmiştir. PKK'nin çok olduğu Güneydoğu bölgesinde PKK ile Hizbullah çatışması ile sona ermiştir. Balcıoğlu'na göre Hizbullah'ın kullandığı terör stratejilerinin ayrıcalıkları aşağıdaki gibidir (Balcıoğlu, 2001:26):

Kendini tanıtmada Hizbullah örgütü dar alan kullanır, yapılan terör eylemini kendi üzerine üstlenmeme yöntemini kullanmaktadır. Fakat hedef kitle eylem kim tarafından gerçekleştirdiğini bilmesi ve bu şekilde kitleyi korkutma, baskı etkisinden yararlanmaktadır.

İkincil, kendini tanıtırken, mümkün oldukça dar alanla sınırlanmakta ve kendi propagandasını yaparken ne devlet gücünü ne de toplumu karşısına almakta. Özellikle ünlü kişiler öldürüldüğünde cesetlerini saklamakta. Kim tarafından yapıldığı belli olmayan cinayetlere dair tartışmalar devlet tarafından işlenmekte söylentisi yer yerde dolaşmıştır.

Acar'ın verdiği veriye göre 17 Ocak 2000 yılında Hizbullah örgütüne karşı düzenlenen operasyonda elebaşı Hüseyin Velioğlu ölü, diğer üst makamdaki örgüt başkanları sağ olarak ele geçirilmiştir. Örgüt artık deneyimli ve başarılı yolu seçmiş. Yaptığı eylem hem gizli hem de geniş çaplı tanıtımlı en önemlisi de düzenlediği eylem, saldırıyı güya devlet tarafından gerçekleşmiş gibi izlenim bırakıyordu. Onlara karşı düzenlenen operasyon 65 ilde yürütülerek akıbetinde 4060 örgüt üyesi silah ve patlayıcısıyla ele geçirilmiştir (Acar, 2012:256).

Bu darbeden sonra Hizbullah'ın bir daha eski gücüne kavuşamadığı görülmekte. Ve eskisi gibi devlet yaptı izlenimi bırakan büyük eylemler yapılmamıştır. Böylece Türkiye'de terör olayları bir süre düşüş göstermişti. Ama 11 Eylül 2001'de ABD'de yer alan El Kaide'nin eylemi sonunda hem Türkiye'de hem de dünya çapında gündemde olmuş, halen gündemdedir. Şuan en önemli terör örgütü şüphesiz PKK'dir. Bu sebepten dolayı tez çalışmamda olduğu gibi birçok çalışmada PKK, terör, terörizm, terörle mücadele mevzusunda örnek olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.2. PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN TERÖR EYLEMLERİNE BASIN YOLUYLA YÜRÜTTÜĞÜ PROPAGANDASI

Baskın'a göre bu gruplar düzenlediği eylemi, saldırıyı yasallaştırma ve kendilerine çekme konusunda cesaretlendirme amacıyla medya, TV yöntemlerini, fikirlerini diğerlerine aşılama maksadıyla geliştirir (Baskın, 1998: 32). Buna PKK en güzel örnek olabilir. PKK örgütü kurulduğu günden itibaren daima basına, yayına, tanıtıma çok önem vermiş, hatta sorumlu bir birimin olmasına dikkat etmiştir. Günümüzde "Basın Yayın Komitesi" yürütmektedir.

Örgüt her şeyden evvel ulusal ve uluslararası basını, medyayı yanlış bilgilendirerek, aynı zamanda yönlendirerek yerine seçenek bir medya kanalı oluşturmaya çalışmakta. Kendi gazete, dergi, TV, radyo yayıncılığından *Facebook*, *Twitter* gibi internet ağına kadar rahat ulaşarak kendi propagandasını rahatlıkla yapabilmekte. PKK örgütü kurulduğu günden itibaren daima basına, yayına, tanıtıma çok önem vermiş, hatta sorumlu bir birimin olmasına dikkat etmiştir. Günümüzde "Basın Yayın Komitesi" yürütmektedir.

PKK bunları fırsat buldukça yasal yoldan yayınlamakta. Yasakladığı durumda ise üçlü hedef belirleyerek faaliyetini sürdürmekte. Amacı: kendisini destekleyen üye, taraftarları toplamakta, saldırı, eylemlerini, faaliyetlerini yasallaştırmak ve devleti kötülemedir.

İki hedefin biri Türkçe ve Kürtçe yayınlarla ön plana çıkmakta; Diğerisi ise tarafsızlara ve kamuoyuna dönük olmakta. Son olanı bütün yayınlarla göze çarpmakta. Örgüt bir yönden Marksist konuları ele almakta, diğer taraftan etnik, dini, ayrılıkçı mevzuları da ele almaktadır.

Devletin bölgeye yatırım yapmadığından şikâyetinde bulunmakta, diğer yönden yatırım yapılmaması için bombalı saldırılar düzenlemekte. PKK bir yönden insan onurunu dile getirirken diğer yönden de hayvani cinayetleri işlemekte. Terör örgütü, var olan yasal boşluklardan yararlanarak daima yayın faaliyetini sürdürmekte. Yasal olmayan yayınları mevcuttur. Ondan ziyade gazete bayilerinde rahatça ulaşabilen yasal olan yayınlar yoluyla oldukça geniş kitleye ulaşmayı başarmakta. 1995 yılında Med TV'yi kurmuştur, böylece hem

televizyonculuk alanında hem de son zamanlarda internetin yaygınlaşmasıyla web siteleri üzerinde yayıncılık faaliyetini sürdürmekte.

2.2.1. Gazete ve Dergiler Yoluyla Yürüttüğü PKK Terör Örgütünün Propaganda Kökleri

Tokgöz'e göre gazete son dördüncü yüzyıldaki çağdaş anlamdaki ilk toplum iletişim aracıdır. "Haber kâğıtları" aristokrasiye dair bilgiyi taşımış, "haber mektupları" ise burjuvanın ticari sorunlarını çözmüştür (Tokgöz, 2003:58).

Gazete başlangıçta sadece haberleri yazmaya olanak sağlamış, mektup işlevi görmüştür, 1640-1660 yıllarında yer alan savaş sırasında ise bilgi edinme aracı olarak kullanılarak düşüncelerin biçimlenmesine, oluşturulmasında büyük rol oynamıştır (Turan, 2006:11). Abadan'ın verisine göre, XIX yüzyılda bir işletme halinde okuyucu kitleye 62 gazete düzenli olarak sunulmuştur. (Abadan, 1961:126). Son zamanlarda görsel, işitsel kitle iletişim araçlarının çoğalmasıyla önceki önemini yitirmiş olarak düşünülmüşse bile asırlardır kalıcı kitle iletişimi olması sebebi ile en önemli araç özelliğini korumaktadır. Gazetenin vesilesi ile günümüzde bir konu üzerinde detaylı bilgi sahibi olabilmekte, haber ve gelişmeler üzerinde çeşitli görüşleri öğrenmekteyiz. Böylece okuryazarlığı olmayanların sayısı azalmaktadır. Özellikle kahvehanelere gelen gazeteler günlük onlarca kişi tarafından okunmakta.

Yani, gazete tanıtımında en etkili araç haline gelmekte, beyin yıkama, örgüt üyelerini toplamak için teröristler gazete, kitap, dergi dağıtırlar. Amaca kolayca ulaşmanın en etkili yöntemi budur. Tutumların oluşmasında en etkin üç temel araç mevcuttur. Kitap, dergi ve gazete gibi temeller araçlar değer, inanç, düşüncelerin biçimlenmesinde yeri ayrıcadır. (Alkan ve Özdemir, 2008:46).

Sesli kitle iletişim araçlarına göre yazılı kitle araçları ideolojinin duyurulması ve kitle tarafınca kabul görülmesi açısından daha etkin ve elverişlidir. Yazılı kitle aracından elde edilen bilgiler, mesajlar, haberler daha kalıcı olabilmekte. Sesli kitle araçlarına kıyasen uzun yıl muhafaza edilebilmekte ve etkisi de kalıcı olabilmekte. Bir deyişle geniş kitleye dağıtılacak haberler, mesaj ve bilgiler yazılı kitle iletişim sayesinde daha kolay sağlanabilmekte (Nurullah, 2005: 24).

Bu yüzden PKK, kurulduğu ilk gününden itibaren asıl amacı kendisini oldukça geniş kitleye duyurma, tanıtma olduğundan dolayı kolay erişebilir ve daha ucuz dağıtım imkânı veren

yazılı medyaya ehemmiyet göstermiştir. 1979 yılında Almanya’da gayrı meşru yolla *Serxwebun* dergisi, Parti merkez yayın organları faaliyet göstermiştir.

PKK tarafından resmi veya gayrı resmi yollarla yayınlanan dergiler mahkeme kararıyla kapatıldığı durumda derhal isim değişikliği yaparak, aynı dergi veya gazeteyi başka bir isim altında yayınlatabilmekte. Örneği, *Özgür Gündem*’dir. *Halk Gerçeği* adıyla 22 Nisan 1990’da yayıncılık faaliyetine başlamıştır. Dokuz sayı yayınladıktan sonra mahkeme kararıyla kapatılan *Halk Gerçeği* aradan üç ay geçince yerini sonradan yöneticileri tarafından kapattığı *Yeni Halk Gerçeği*’ne vermişti. Bu gazetenin kurucularının biri bir süre TBMM’de milletvekili olan Zübeyir Aydar İDİ. Adı geçen kişi günümüzde Kongra – Gel başkanı sıfatıyla örgütte önde gelen yöneticiler arasındadır. Onun da bulunduğu *Yeni Ülke* gazetesi “Yeni Halk Gerçeği” gazetesinin yerine yayınlanmaya başlamıştı. Her hafta çıkartılan “Yeni Gündem” gazetesi örgüt ihtiyacını karşılamayınca 31 Mayıs 1992’de her gün yayınlanan *Özgür Gündem* faaliyete geçmişti. Yayınlanan *Özgür Gündem*’in 580 sayısının 486’sı üzerinde dava açılıp, neticede 20 davada kapatma kararı çıkmıştı. 64 editör ve gazetecilerine toplam 147 yıla hapis cezası çıkmıştır. Yayını işleten Yaşar Kaya’ya 35 milyar para cezası verilmişti.

Tüm bu alınan karar ve cezalara rağmen “Özgür Gündem” 26 Nisan 1993’te yeniden yayına devam ettirmiş, sonra temelli kapatılmıştır. Kapatılır kapatılmaz 28 Nisan 1994’te “Özgür Ülke” adıyla yeni yayına başlatılmıştır. Bu gazeteye açılan dava sonucunda yazı müdürü tutuklanmış, yayınlanan 247 sayıdan 220’si toplatılmıştır. “Özgür “Ülke” gazetesi yayına başlayınca daha bir seneyi doldurmadan İstanbul Sulh Ceza Mahkemesi tarafından “Özgür Gündem”in devanı kanıtıyla kapatılmıştır.

Aradan çok zaman geçmeden 13 Nisan 1995’te “Yeni Politika” gazetesi yayına başlatılmış, dört ay gibi kısa süre sonra kapatılmıştır. Aynı yılın 16 Ağustos’unda “Özgür Ülke”nin devamı gerekçesi ile kapatılmıştır. Yerine “Özgür Yaşam” gazetesi her hafta yayınlanmış, kapatılınca yerini 12 Aralık 1996’da “Demokrasi” gazetesine bırakmıştır. Diğerleri gibi hem kaderli “Demokrasi” gazetesi 3 Mayıs 1997’de kapatılmıştır. Arkasından 7 Temmuz’da “Ülkeden Günden” adlı örgüt gazetesi yayına başlatılmış ve üstünden 278 dava açılarak 23 Ekim 1998’de DGM tarafından kapatılmıştır. Bu gazeteden sonra kapatılıp yerine açılma süreleri aşağıdaki gibi olmuştur:

“Özgür Bakış” gazetesi 18 Nisan 1999’da yayına başlatılmış, 125 sayısı toplatma kararı alarak kapatılmıştır.

2000 yılının 27 Mayıs ayında “Yeni Gündem Gazetesi” yayınlanmaya başlamıştır. Kapatılınca 23 Nisan 2001’de “Yedinci Gündem” gazetesi faaliyete başlatılmıştır.

Aykol'a göre, 2003 yılının 2 Eylül'ünde "Yeniden Özgür Gündem" , 2004 yılının 1 Mart ayında "Ülkede Özgür Gündem, 2006 yılının 16 Kasım tarihinde "Toplumsal Demokrasi", 2007 yılının 17 Ocak ayında "Gündem" , 19 Mart 2007 tarihinde "Güncel" , 9 Mart 2007 tarihinde "Yaşamda Gündem" , 5 Kasım 2007 tarihinde "Yedinci Gün", 1 Aralık 2007 tarihinde "Haftaya Bakış", 19 Mayıs 2008 tarihinde "Alternatif", 30 Eylül 2008 tarihinde "Özgür Ülke", 3 Ekim 2008 tarihinde "Gerçek" örgüt propagandası yaptığı için ve bir öncekilerinin devamı oldukları için kapatılmıştır (Aykol 2009:55). Günümüzde ise "Özgür Gündem'in" devamı olarak "Günlük, "Rojev" ve "Özgür Görüş" gibi günlük ve haftalık gazeteler yayınlanmaktadır.

2.2.2. Radyo yoluyla yürüttüğü PKK Terör Örgütünün Propagandası

XIX yüzyılda radyo icadıyla artık örgütü tanııtma yöntemi tamamıyla değişmiş, propaganda çalışmasını uzun mesafelere hatta sınırlar ötesine yayma imkanına sahip olmuştur (Davis, 2004:91). Radyonun vesilesi ile okuryazar bilmeyen veya az eğitim görmüş kişilere rahatlıkla ulaşabilmekte ve daha etkin hale gelmiştir.

Radyo bir propaganda aracı olarak İkinci Dünya Savaşında Naziler tarafından kullanılmıştır. Bu kez ilk defa çok çarpıcı ve dikkat çekici araç olduğu dikkat çekmiştir. Düşük maliyetle halka yaygın bir şekilde kullandırarak Nazi Almanyası ilk kez ucuz maliyete tanıtımın kolay yolunu bulmuştu. Ki 1939'da 9.5 milyon kayıtlı radyo alıcısı olmuştu. O tarihte bile Avrupa'nın en fazla dinleyicisine sahip idi (Aydınalp, 2011: 48).

Diğer propaganda ulaşım aracı gibi PPK'lılar radyonun tanıtım gücünden de istifade etmek üzere çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. Bunun için Roj 66 Radyo, Radyo Nawa, MMC Radyo, Denge Mezopotamya gibi uydu üzerinden sesli yayın faaliyetini yapan radyolara ek olarak Kurd FM, Radyo Denge Med gibi internet üzerinden yayın yapan radyolar kurmuştur. Aynı zamanda terör örgütü Kuzey Irak'ta mevcut olan radyo istasyonları üzerinden dağdaki üyelerine yönelik yayınlar yapmaktadır.

Müzik dışında dağda bulunan örgütün etkin üyelerine moral vermek için yaşanan çatışmalara dair haberlere daha çok yer vermekte. Kimi zaman ilen örgütün etkin üyelerinin anısına türkü, ağıt çalmakta, abartılı anlatılarla nefret duygusunu güçlendirmekte (Güven, 2004: 34).

2.2.3. PKK Terör Örgütünün Televizyon Yoluyla Yürüttüğü Propaganda

Nasıl yazılı kitle iletişim araçları olan kitap, dergi ve gazetelerde örgüte üye toplama, beyin yıkama konusunda etki gösteriyorsa, gibi radyo, televizyon gibi sesli kitle iletişim araçlarında da toplumda huzuru bozma, korku yaratma ve olağanüstü ürküntü, büyük korku, dehşet ortamını oluşturmada büyük etki yaratmaktadır (Haluk, 1996:62).

Özellikle her evde bulunan televizyonun uydu yayıncılığının artması ile değeri daha artmıştı. Dünyanın hala gelişmemiş ve gelişmekte olan bölgelerinde ana dilinden başka dili bilmeyen, okuryazarlığı az insanlar için en gerekli, önemli bilgi alma kaynağı rolündedir. Bu yüzden Ortadoğu’da uydu televizyonları sadece medya fenomeni değil, paha biçilmez politik fenomenidir (Erdal, 2011, 115).

Hizbullah’ın uydu üzerinden bilgi veren, yayıncılık yapan Almanar Televizyonu mevcuttur. Örneği, İsrail – Hizbullah çatışması sırasında vurduğu hedefleri bu yayın üzerinden bildirmiştir. Bundan ziyade LBC (Küzey Lübnan) ve Al Mustaqbal uydu TV kanallarının yer istasyonları aynı çatışmada harap edilmiştir (Exum, 2007:1).

2007 yılında İsrail’in Al Manar uydu TV’ya yaptığı saldırı Amerika askerlerinin operasyonlarının devamı niteliğinde idi. Amerika askeri gücü 1999 yılında Kosova’da, 2001 yılında Afganistan’da, 2003 yılında Irak’ta propaganda makinesi olan medyayı ele almıştı. Buna örnek, 1999’daki Kosova sorunu sırasında RTS televizyonunu NATO hedefe almıştı. Sırbistan’ın başkenti Belgrad’taki RTS televizyon yayıncılığında çalışan 16 medya uzman bu saldırıda vefat etmişti (Exum, 2007:3).

Medya organları NATO’ya göre yasal hedeflerdir. Buna dair Cenovo Sözleşmesinin Protokolünde açıkça açıklama yapılmıştır. İsrail’de medya, televizyon istasyonlarına saldırı yapıldığında bu konsepte dayanmaktadır. Örgütün kendisi düzenlemiş olduğu eylem nedeni ile iddialarını kitleye aktarabilmek için medyaya, kanala, yayına sahip olması şüphesiz onların işini kolaylaştırmaktadır (Arıboğan, 2003:96).

PKK terör örgütü, terörizm tanıtımını kullanmak için televizyon aracını kullanan ilk örgütlerdendir. Türkiye’de özellikle 1994’ten itibaren terör eylemlerinden başarılı olamayacağını fark edince siyasallaşmaya yönelmiştir. Ve medya bu arada Türkiye’nin PKK’ya karşı mücadelesini zayıflatacak etkili araç olarak ortaya çıkmıştır. 5-15 Mart 1994 tarihinde gerçekleştiren, sözde III. Kongrede alınan kararla, 1994’te İngiltere’de Med TV’nin kurulması başlangıcı olmuştur. Muhakkak bugüne kadar da birçok yayıncılık faaliyet yapmıştır. Med TV normal akış yayınını 15 Mayıs 1995’te başlatmıştır. Med TV, Türkiye Kürtçesi, Kırmanca ve Türkçe olmak üzere iki dilde yayın yapmıştır. Bundan ziyade her hafta Çarşamba günleri İngilizce, arada Arapça ve Süryanice ve Kürçe lehçelerinden haber bültenlerini yayınlamıştır.

Türkçe ağırlıklı olmasının sebebi, seyirci kitlesinin paylaştığı en ortak dilin Türkçe olmasıdır. Bu demek, Kürtçe izleyicilerine de ortak dil olarak Türkçe ulaşabilmesindedir. Bu durum büyük çelişki olduğundan kanal yöneticileri de farkındaydı. O yüzden izleyiciye küçük yaşta seyredicilere Kürtçe öğretmek amacıyla Kürtçe dersleri yayınlamakta. Medya TV 1999'da 18 saatlik bir yayın süresine ulaşabilmiştir. Buna örgüte bağlı dernekler de destek vermekte.

MED TV üzerinden PKK hem tanıtımı propagandasını yapmakta, hem de örgüt içi haberleşmeyi sağlamakta. PKK'nın lideri ile yetkili üst düzey militanları neredeyse her akşam mesajlarını bu kanaldan yollayarak örgüt üyeleri üzerinden düzenli bir şekilde etki kurma fırsatını yakalamaktadır.

Düzenlenen saldırılarla ilgili yayınlanan abartılı haberler bir yandan örgüt mensuplarına moral vermekte, diğer yandan örgütün yeni üye sayısı artmasına vesile olmakta. Med Tv kısa zamanda örgütün propaganda makinesi haline gelebilmiş, kuruluşundan 4.5 yıl sonra 17 Kasım 1999'da Türk Hükümeti'nin yaptığı girişim sonrası İngiltere Bağımsız Televizyon Komisyonu tarafından kapatılmıştır. Çeşme'de "...kapatılma ihtimaline dair düzenlenen toplantıda üç ayrı kanal üzerinden farklı ülkelerde farklı zaman diliminde yayınlama önerisi kabul görüldüğü belirtilmiştir (Çeşme, 2005: 94).

Toplantıda alınan kararla CTV gece, Medya TV gündüz saatlerinde yayını sürdürürken Mezopotamya TV (METC) üçüncü kanal olarak başka bir ülkenin uydusu üzerinden sabahın erken saatinde yayın yapacaktı. Daha Med TV kapanmadan Vatikan tarafından desteklendi ve 12 Mayıs 1999 tarihinde CTV'de (Cultural Television) İngiltere merkezli olarak yayına başladı. Bu kanalı örgüt üyeleri Cudi TV derler. 30 Temmuz 1999 tarihinde ise Fransa merkezli olarak yayına başlamıştır.

Artık Vatikan kolladığından bir süre yayını devam ettikten sonra yerini Medya TV'ye bırakmıştır. Medya TV'nin yedinci kanalı olan Mezopotamya TV'de 17 Haziran 2000'de yayına başlamıştır. Kanalin açılışına eski Danimarka Başbakanı Anker Jorgensen ve İngiliz Lordlar Kamarasının üyesi Lord Dholakia ile eşleri de katılmıştı. Bu ilgili değerlendirerek medya yetkilileri Jorgensen'i Mezopotamya TV'sinin başkanı ilan etti. Türkiye yeni kanalin faaliyetini kontrol altına alarak diplomatik girişimler akıbetinde "Fransız Lisans Kuruluşu" 11 Şubat 2004'te Medya TV'ni terör örgütüyle bağlantısı var kanıtıyla lisansını iptal etti.

Kısa bir süre Mezopotamya kanalı üzerinden yayını devam eden bu kanal 1 Mart 2004'te Roj TV olarak yayına döndü. Bugünlerde Türkiye'nin bu kanalı kapatma hususundaki girişimlerine rağmen Roj TV halen yayını kesintisiz 24 saat devam ettirmektedir. MMC adlı

müzik kanalı 2007’de yayına başlamıştı bu kanal da terör örgütü için önemli propaganda aracı haline gelmiştir. Sözde ve görünüşte PKK, birden fazla ülkeye yaptığı propaganda sayesinde hatta uluslararası alanı kapsadığı için uydudan yayıncılık sayesinde ETA, IRA ile kıyaslanmayacak başarıya ulaşabilmiş, ayrıca uzayı rahatlıkla kullanabilen ilk terör örgütü sıfatını kazanmıştır. Dünya tarihinde neredeyse uydu yayıncılığını ilk kez karşılaştıran uygulamadır.

Klip olarak yayınlanan müzikli videolar hele gençlerle bayanları etkisi altında bırakarak örgüte katılmaya özendirilmekte (Çeşme, 2005: 64).

PKK, birden fazla ülkeye yaptığı propaganda sayesinde hatta uluslararası alanı kapsadığı için uydudan yayıncılık sayesinde ETA, IRA ile kıyaslanmayacak başarıya ulaşabilmiş, ayrıca uzayı rahatlıkla kullanabilen ilk terör örgütü sıfatını kazanmıştır. Dünya tarihinde neredeyse uydu yayıncılığını ilk kez karşılaştıran uygulamadır.

PKK, dünya kamuoyunun düşkünlüğünü, istenç zayıflığını kullanarak televizyon yayıncılığını kullanmakta. Programlar birçok devlette hazırlanmakta böylece uyduya gitmekte, akıbetinde dünya çapında sınırsız sinyallerle Türkiye ve diğer ülkelerin topraklarına yayılmakta.

Bu ayrıcalıklarıyla PKK; teknolojinin gelişmesiyle sahip oldukları TV kanalları sayesinde terör ve siyaset bilimleri derslerine önemli derecede katkı sağlayabilecek birer akademik araştırma konusu olmaktadır (Conway, 2007:33).

2.2.4. PKK Terör Örgütünün İnternet Yoluyla Yürüttüğü Propaganda

İnternet, gün geçtikçe hazırlanan, dünya çapında yaygınlaşan bir haberleşme ve iletişim aracıdır. Aynı zamanda terör örgütlerinin bulunmaz propaganda kaynağı olmaktadır. Çünkü yayın yapma maliyeti düşük, adli takip etmesi zor, sık güncellenebilmesi avantaj sağlamakta.

El Kaide başta olmak üzere hemen hemen tüm örgütlerin bir veya birçok internet siteleri mevcuttur (Wiemann, 2006: 96). Wieman’a göre Terörist hareketleri 1990’larda görünmeye başlamış, ilk zamanlarda ayrılıkçı terrorist grupların internete olan ilgili fazla görülmemektedir (Weimann, 2006:25). 11 Eylül 2001 senesinde İkiz kuleye yapılan saldırıdan sonra akademik ilgi alanı haline gelmiştir. Web siteleri de PKK’nin propagandasını yapmaktadır. Günümüzde doğrudan veya dolaylı olarak PKK yanlısı yayınlarını yapan yüzlerce web siteleri mevcuttur. Uslu’ya göre örgütün her türlü sembol, sloganını sıkça

kullanarak bu siteler daha çok yasaya uygun şekilde akademik bir görünüm vermeye çalışmaktadır (Urlu, 2008:133).

Bu sebepten bu web sitelerinde aşırı çok makale, resim, sanatsal iddialı yapıtlar koyulmakta. 2007 yılının Haziran ayında www.kurdtube.com sitesi ilk kez PKK'nın videosunu paylaşan sitedir. Aynı sene Ekim ayında RAdyo X-Denge Azadi internet radyosu ilk kez yayın yapmıştır. (İnternet üzerinden yayın 4 Bknz El-1).

15 Ağustos 2008'de ilk kez PKK'nın dağlarda çekilmiş görüntülerini yayımlayan ilk "gerilla televizyonu" Gerilla TV örgütün internet site ve TV yayını yapmaktadır. Bu kanal PKK'nın iki gayesine ulaşmasına vesile olmakta: 1. Terör örgütünün hedef kitlesini genişletmekte. 2. Mevcut militanlarını ideolojik olarak beslemekte.

PKK, Amerika Birleşik Devletinde AVM Software'in sahibi olduğu "Patlalk" sesli ve görüntülü sohbet programını etkin olarak kullanmakta. Bu sistemin vesilesi ile militan faaliyetine dair bilgi verip, psikolojik harekât uygulamakta. Terör örgütü bu sistem üzerinden Denge Gerilla 1, Denge Gerilla 2 adlı iki farklı oda kurmuştur. Burada sözde örgüt yöneticileri ile telefonla konuşarak propaganda olanağı yaratmakta. En önemlisi de sanal konferans, özetli bilgi veren toplantı yaparak (brifing) bilgi verme olanağını genişletmekte. Diğer yönden psikolojik hareket uygulamakta. Bu sistem üzerinden PKK, Gerilla 1 ve Gerilla 2 adlı iki oda açmıştır. Sözde örgüt yöneticileri ile mikrofonda konuşuyor gibi görünerek asıl amacı sanal konferans ve brifinglerle eğitim imkânını genişletmektir.

Bu odalara sadece şifrelerde girilebilmekte, farklı adlarla isimlendirilen 18 farklı salonda kitleye eğitim verilmekte, bazı eylem yönergeleri ilgili militanlara ulaştırmaktadır. Aynı zamanda çaktırmadan Türkiye Cumhuriyeti'ne "Siyaset meydanı", "İlkel Sohbet Platformu" gibi masum isimler altında kurulan odalarda ağır hakaretler yapmakta. Bila'ya göre aslında internet sitelerini özellikle terör örgütlerinin web sitelerini incelersek, bu yapının nasıl kurulduğunu, terör eyleminin basın yoluyla nasıl yasallaştırıldığını öğrenebiliriz ve bu konuda web siteler büyük katkı sağlayacaktır (Bila, 2004:100).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DÜNYA VE TERÖR

3.1. ABD: TERÖRİZM VE MEDYADAKİ PROPAGANDASI İLE MÜCADELE

Dış politikalarını bugünlerde gelişmiş ülkeler pasyönel pragmatizm anlayışı çerçevesinde yürütmekte. Göze çarpan bir örnek, ABD dış politikasıdır. Aslında teröristlerin şiddete başvurması, üye toplaması, kamuoyu oluşturmalarının altında marjinalleşmiş güçsüz kitlenin medya sayesinde günümüzde yer alan politik ve hukuki yollarla ifade edemediği sıkıntıları dile getirme çabası mevcut olduğunu gerçektir. Bu insanlara kendisine “oksijen” gibi lazım olan ilgiyi görme ve biraz olsun nefes alma maksadında düzenlenmiş olabilir. Thatcher’in üzerinde fazla durmadığı konu, topluma korku yaratmaya çalıştığı, kitlenin dikkatini dağıtmayı, kabul görmeyen ekonomi siyaseti veya halkın hak ve özgürlüklerinin kısıtlanması ile silahlanma ve savaş meselelerini gündemden düşürmek istemedi bir gerçektir.

3.1.1. Hükümetin Medya ile İşbirliği

Hükümetin Medya ile işbirliği yapmasının sebebi, olağanüstü korku besleyen basit, sıradan haber olması, yerleşik korkuları beslemesi; Amerika Birleşik Devleti her zaman savaş ekonomisi ve siyasetini dönüştürmekte, medyada da bu sistem onun ayrılmaz parçasıdır. Barry’ye göre toplumun zihninde savaşı normal hale getirmek, korkuyu arttırmak, savaşa giden harcamaları yasal hale dönüştürmek açısından önemlidir. (Barry, 2004:66).

Tantan’a göre hükümet, medya ile her iki parti masraflarını gayet normal görmekte, nereye gittiğini tartışmıyor bile. Daimi savaş sistemi olarak “teröre karşı savaş” olarak adlandırmakta. Gerçeğine geldiğinde fikir ve tanıtımdan başka bir şey değil bunlar (Tantan, 2005:15).

Bu politika ve medya terörizmi kışkırtmakta. Bu durum, ekonomik krize katlanan halkın yararına değil resmen Amerika Birleşik Devletlerine hizmet etmekte. Medya, iç içe geçmiş olan hem siyasi hem de ticari sistemin bir parçasıdır. Aynı zamanda medya dış politika meselelerinde devletin propaganda silahı olarak faaliyet göstermekte.

ABD'nin Irak'ta sebep olduğu ölümleri, işkence ile cesetleri Wikileaks'in tüm ayrıntılarıyla göstermesi ve medyanın bu olaya gösterdiği tepki çok aydınlatıcı idi. Halkın yararına hizmet eden medyanın gözden kaçırmayacağı şeylerdi.

New York Times'ın aracılığıyla 1971'de Dan Ellsberg Pentagon Belgeleri'ni kamuoyuna duyurmakta, amacı Nixon Ellsberg'i halkın gözünden düşürmektir. Hayati'ye göre, mesela savaş olduğunda karar alma konusunda hükümet genelde birlik sağlayamıyor, bu durumda medyanın iki taraftan birinin elini güçlendirebileceği gerçektir. Tarihe bakarsak, askeri karışmalarda bulunması için medyanın büyük çaba gösterdiği ve ya bunun meydana geldiği ahlaki ortamı yarattığı da gerçektir. (Hayati, 2001: 36).

3.1.2. Gazete ve Sosyal Medya Desteği

Gazete ve Sosyal Medya desteği ile İran'da ve Suriye'de savaşa giden yolu aşama aşama görebiliriz. New York Times'ta Suriye Hükümeti'nin saldırılarında ölen sivillerle ilgili her gün yazı yayınlanıyor, eylemcilerin cesetlerinin fotoğraf sayısı bile son on yılda Afganistan ile Filistin'de ölen insanların yayınladıkları fotoğraf sayısından çok daha fazla idi.

2003 tarihinde kitlesel protestolara rağmen Bush yönetimi ile medyanın işbirliği yapması Vietnam Savaşı'nda edindiği deneyimi bir yana atma anlamına gelmekte. Bush yönetimi 2003'te Irak'a savaş açma atağıyla kalkmıştı. 2002-2003 tarihleri arasında işlediği hatadan dolayı New York Times ve Washington Post özür diler gibi olmuştu, ama halkı İran'a yönelik olası bir savaşa girişerek yine aynı hatayı yaptı.

Hannah'a göre medyanın önemli bir kısmı, Wikileaks gibi bir işe başlama girişiminde bulunanlara saldırıyı körükleyerek, savaşı düzenleyenleri bu tür sızıntılardan korumayı bile sorumluluk edinmiş durumda (Hannah, 1997:269).

Medya zaman geçince merkezîleşerek, reklam alanında yarışma, rekabet kolaylaştı, maliyeti düşürerek, fazla araştırma gerekmeyen güç merkezine dönüştü. Aynı zamanda Fox'un yükselişe geçmesi, talk şovların önem kazanması, medya saldırıları önem kazandı.

Düşünce konusunda komünizm karşıtlığı gücünü korumakta, sosyal demokrasi düşüşte, üst sınıf gücü artıp, borçlanarak, serbest piyasa fikrinin önemi arttı. Daimi savaş hali ABD ve NATO tarafından desteklenmekte. Bu hal Batı'nın sessiz kalmasına sebep olmakta (Yılmaz, 1995:135).

3.1.3. Eylül Sonrası Pentagonun Durumu

New York'taki Dünya Ticaret Merkezi'ne 2001 yılının 11 Eylül'ünde El Kaide siyasal örgütünün iki uçakla düzenlediği saldırısı sonrası Amerikan ekonomi sembolleri yıkılmış oldu. Aynı dakikalarda başka bir uçak Pentagon'u hedefe almıştı. Pentagon, Amerikan askeri gücünün simgesidir. Üçüncü uçak kaçırılmıştı, o da muhtemelen Beyaz Saray'ı hedeflemiş ama amacına ulaşmadan düştü.

Neticede Amerika Birleşik Devleti'nin siyasi sembolü zarar görmedi. Almondo'ya göre Soğuk Savaş döneminde güvenlik yoktu ama kararlılık vardı, son yılda ise kararlılık yok, yerine güvenlik var (Almondo, 1996:75). 11 Eylül saldırısından sonra artık her ikisinin de olmadığı kanıtına varmış oldu.

Yapılan analize göre ABD'nin saldırgan dış politikası "hegemony" siyasetinden "imparatorluk" siyasetine geçmekte olduğunu göstermekte. 11 Eylül'de yer alan saldırıdan sonra ABD dış politika belirledi (Faruk, 2005:113). Saldırıdan sonra 20 yıl evvel Reagan'ın yönetimindeki aynı retoriği kabul ederek terörizme yeniden karşı çıktı.

11 Eylül saldırısı Amerika Birleşik Devleti'nde olan ilk büyük saldırdır. George W. Bush terörü destekleyen herkesin ABD düşmanı listesine eklemişti (Chomsky, 1998:64).

Afganistan'daki Usame Bin Ladin'e ve onun örgütü El Kaideyi destekledi diyerek hedefe alındı. Arkasından İran, Irak, Kuzey Kore, Suriye'yi Kitle İmha Silahlarına sahip diyerek dünya barışına tehdit şeklinde nitelendirmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri 7 Ekim 2001 tarihinde "Kalıcı Özgürlük" adlı askeri operasyonu Afganistan'a karşı başlatmıştır. Dünyanın tek hegemonya gücü ABD güvenlik siyasetinde değişiklikler yapılmıştır. Çünkü dünya çağında terörist gibi küçük aktörler büyük güçlere ağır kayıp verdirmesini açıklayan yeni tehlikenin üstünden gelebilmek için değişiklikler yapmak zorundalar.

BM Güvenlik Konseyi başlattığı operasyonu BM Antlaşmasındaki "meşru müdafaa" maddesine dayandırmakta. Amerika Birleşik Devletleri 2002'de BM Güvenlik Konseyinin izini olmadan Irak'a karşı kuvvet kullanabileceğini resmi olarak açıklamıştır.

1483 No'lu karar ile BM Güvenlik Konseyi Amerika Birleşik Devletleri ile İngiltere'nin işgalci güç statüsünde olduğunu açıklamıştır. Ve Konsey işgalci güç olarak uluslararası hukuka uygun özel yetkiye sahip olduğunu bildirmiştir.

Seçici ve ayrımcı bir şekilde BM ve Uluslararası hukuk Amerika Birleşik Devletleri tarafından yönetilmiştir. Burada insanlık uğruna yürütülen terörle mücadele hegemon bir uluslararası hukuk sistemi ile son bulacağını vurgulamak için önemlidir.

11 Eylül'den sonra ABD yeniden terörizme karşı savaş ilan ederek 20 yıl evvelki Reagan iktidarıyla aynı retoriği benimsedi. Amerika Bush Doktrini tekniğini kullandı

(Chomsky, 1198:59-67). Burada amaç – rakibe ilk saldırı düzenlemeden hareket ederek saldırı kapasitesini ortadan kaldırmaktır.

3.1.4. Avrupa’da Terörizm ve Medyadaki Propaganda

Avrupa Birliği, güvenlik amacıyla kurulmuş uluslararası bir örgüttür. II. Dünya Savaşının başlanmasına yol açan Fransa ve Almanya arasındaki meseleleri kapatma, Almanya ve Fransa arasındaki II Dünya Savaşına yol açan meseleleri çözüme ve sona erdirmektir. Sovyet Birliğinin tehdidinden korunma, I ve II Dünya Savaşı sonrası Avrupa kıtasındaki güvenlik sorunları yer almakta, 1945 sonrası entegrasyon türlü anlaşma yoluyla oluşmuştur.

1954 yılında Batı Avrupa Birliği Örgütü kurulmuştur. Amacı II. Dünya Savaşı sonrası yıpranan ekonomik durumu kaldırmak, BAB örgütü üyelerine yapılacak rasgele yapılan saldırı, eylemde yardımda bulunmaktır ve önemli paya sahiptir.

1949’da NATO kurulmuştur. Bu örgüt Batı Bloğu devletlerini kapsadığından Batı Avrupa devletleri rahatsızlık duymuş ve kendilerine has güvenlik ve savunma sistemini kurmak için gayret göstermiştir ve 1954’te Paris Antlaşmasında BAB’ı kurmuştur.

BAB sayısı İtalya ve Almanya dâhil üye sayısı yedi idi ve Brüksel Antlaşmasının yerini almıştı. BAB 1984 yılında yapılan Roma Deklarasyonu’nda BAB daha aktif bir görev üstlenmiştir (Faruk, 2005:25).

1987 yılında Lahey Platformunda BAB’ın güçlendirme koşulu ileri sürülmüştür. Kuzey Atlantik İttifakı Avrupa Kanadı mevzudur. Soğuk Savaş Döneminde NATO küresel anlamda, BAB ise kıtasal boyutta güvenlik gereksinimine ihtiyaç duyulmuştur. Avrupa’da izlenen bu siyaset 1991 sonrası uluslararası sistem ihtiyacını karşılamaktan uzak olduğu görülmüştür.

Bu nedenle, Bosna krizi, gerekse Yugoslavya’nın parçalanma süreci gerekse Kosova sorunu Avrupa Birliği’nin NATO’dan özgür strateji izlemeyeceğini göstermiştir. Avrupa Birliği’nin ekonomik gücünden istifade edilmiş, 3-4 Haziran 1999’da Köln Birliği Zirvesinde askeri güç oluşturma gerekliliği kabul edilmiştir. 2000 yılında feshetmeye karar verilmiştir. “Petersburg Görevleri” adlı BAB kriz yönetim görevleri AGSP’a dâhil olunmuştur.

Nice Anlaşması çerçevesinde Avrupa Birliği içindeki rolüyle ilgili maddeleri 26 Şubat 2001’de imzalamış, 1 Şubat 2003’te adı geçen maddeler AB yürürlüğünden çıkartılmıştır. Aydın’a göre güvenlik siyasetinin gelişme sürecinde aşağıdaki aşamalar kaydedilmiştir: Alman – Fransız rekabeti ortadan kaldırılmıştır, ortak yarar tanımı yapılmış, eğer üst kurum özümsemiştir. Güvenlik işbirliği sağlanmış ve genişlemiştir (Aydın, 2005:35).

1992’de Petersburg Deklarasyonu ile bu tip operasyonlar uygulanmıştır. Güvenlik ve Savunma Politikası bünyesinde sınır, insan hakkı, çevre sorunu, göç, ekonomik ve sosyal bağımsızlık meseleleri mevcuttu. Petersburg Deklarasyonu BAB’ın AB’nin savunma birliği olarak geliştirilmesi öngörülmekteydi. ODP, savunma amacıyla kurulmuş. 1990’da Avrupa Birliği’nin savunma kriterler sözleşmelerle düzenlenmiştir.

3.2. İNGİLTERE’DEKİ TERÖR OLAYLARI VE YAYIN ŞARTLARI

Pazarıcı’ya göre British Broadcasting Corporation, kısaltılmış hali BBC yayın ilkelerinde aşağıdakiler görülmektedir: Ceset medyada gösterilmemeli, ölü ve yaralıların yakından çekimi yapılmamalı, terörle, terörizmle ilgili haberler itina gösterilerek, özenle sunulmalı (Pazarıcı, 2001:112-121). Medya terörün yayılması, tanıtılmasına, benimsetilmesine alet olmamalı. BBC tarafınca onaylanan kurallar aşağıdaki gibidir:

1. Herhangi bir zorlayıcı sebepler olmadıkça ölümler yayınlanmamalı.
2. Yaralı ve ölümleri yakından çekmekten kaçınılmalı;
3. Sonu kanlı biten yayınlar gösterilmemeli ve bu yayınların üzerinde fazla durmamalı;
4. Bireyin yaşamına ce acı çekmemesine önem verilmeli;
5. Teröre dair haberlerin öldürücü olduğu göz önünde bulundurulmalı ve haberler de sorumlu bir halde sunulmalı;
6. Ulusal güvenli konuda resmi sır mevzuatında riayet edilmeli.
7. Teröristle buluşma, görüşme varsa yapılmalı, evvela yayın politikası denetçisine müracaat edilmeli;
8. Teröristin yayınlama, kendisini tanıtmaya gösterilerine BBC alet olmamalı;
9. Teröristin kullandığı dil medya ve basın mensubu adından sunulmamalı.

İngiliz televizyonlarında Londra Metrosu saldırısı sonrasında her ne kadar çok zarar olmuşsa bile ne ceset görüntüleri gösterilmiş ne de kanlı görüntülere yer verilmiştir. Örneği, İngiltere’de IRA’ya dair haberlerin verilmesi meselesiyle ilgili getirilen yasağın IRA’nın propagandasının azalmasını sağlamadığı görülmüştür. İngiltere’de sektörün kendi içinde alacağı kararla kodifikasyonların her zaman daha etkili olmaktadır.

3.2.1. Basın özgürlüğü ve Sınırları

İfade Özgürlüğü iki unsurdan oluşmaktadır: 1. Bilgi ve düşüncelere erişim özgürlüğü;

1. Bu bilgi ve düşünceleri yayma özgürlüğü;

“Medya ve Terörizm” Rec 1706 (2005) Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi’nce Tavsiye Kararın 8, 10 maddeleri önemlidir. Burada: her kişi fikir, görüşünü açıklama ve anlatma özgürlüğüne sahiptir. Yani, kamu otoritesinin müdahalesi olmadan haber veya fikir alma, verme özgürlüğüne sahiptir. 8.10 maddeler devletin yayın işletmelerini bir izin sistemine bağlı tutmalarına engel değildir.

Ancak Medya ve terörizmle ilgili bu madde yukarıda adı geçen işletmelerde, örneği: televizyon, sinema ve radyo gibi devlet işletmelerini ortak izin sistemine bağlı tutmasına engel olamaz. Kanunla öngörülen bazı koşul, şart ve sınırlamalara bağlanır, bu şekilde gizli kalınması gereken bilgilerin bildirilmemesine, yayınlanmamasına ve gösterilmemesine engel olunabilir. Şahsın hak ve unvanı, ülkenin bütünlüğü, toplum güvenliği korunabilir.

3.2.2. Medya Mensuplarına Uyarma

8. [http:// www.efahaber.com/kose-yazisi/56/teror-ve-medya .html](http://www.efahaber.com/kose-yazisi/56/teror-ve-medya.html) ‘de yayınlandığı gibi Parlamento, medyada çalışanları aşağıdaki tavsiyelere uymaya davet etmekte:

- I. Gazeteci, muhabir, fotoğrafçılar terörle ilgili meslek kuruluşları vesilesi ile terörizm faaliyetine fazla katkıda bulunmaksızın kamuoyunu haberdar etmek için etik ilkeleri geliştirebilir;
 - II. Medya çalışanlarına, medya mensuplarına terörizme dair medya haberlerinin hassas özelliğiyle artan ayrıcalığı hedefleyerek eğitim kurslarını düzenlemeyi tavsiye eder;
 - III. İlgi çekici haberlerle görüntüleri göstermek için yarış halinde olmaktan kaçınmaya ve bu maksatta kendi meslek kuruluşu vesilesiyle işbirliği yapmaya; (Barry, 2007:55).
 - IV. Medyanın halkın korku duygusunu ekleyerek teröristleri tanıtmak için zemin hazırlayarak sunulan teröristlerin faydasına uygun şekilde davranmaktan kaçınmaya;
 - V. Mağdur olan kişilerin gizliliğini, insan onuruna dokunacak resimlerin yayınlanmasını, mağdur olanların ailesi dışında toplumda bu tür eylemlerin artmasına sebep olan görüntüleri vermekten kaçınmayı tavsiye eder;
 - VI. Haber ve yorumların vesilesi ile terörizmden oluşan kitledeki gerilimi abartarak göstermekten kaçınmaya, her çeşit nefret söylemini göstermekten yapmamayı tavsiye eder;
 - VII. Medya ve yeni irtibat, iletişim hizmetlerine dair Parlamento, üye devletlerle Bakanlar Komitesine aşağıdaki unsurları icra edilmesini tavsiye eder;
- Kamuoyu ve medyanın düzenli bir şekilde terörle mücadeleye karşı yürütülen faaliyetler ve devlet stratejisine dair bilgilendirmesi;

- Devlet yetkilileri tarafından terörle mücadele sebebiyle terör eylemlerine, tehditlerine karşı mücadele, medya ve yayında terörle ilgili veri ve görüşlerin gösterilmesini yasaklamaktan veya kısaltmaktan kaçınılması;
 - Terör ve terörizmi inceleyen muhabir, gazetecilerin teröristler tarafından veya devlet otoritelerince düzenlenen anti terör etkinliklerin sebep olduğu durumlara istenmeyen şekilde etkisi altında kalmasını önlemek üzere özel güvenlik durumuna dair medyanın kendi istekleri üzerinde terörizmle ilgili bilgilendirmesi;
 - Terörist saldırı, etkinlik, faaliyetiyle eylemlerinin sebep olduğu korkuya dair vatandaşların elden geldiğince artırılması gayesiyle okul programına medya okur yazarlığının eklenmesi;
 - İnternette legal olmayan haber ve görüntüleri teröristlerinin yayınlamasını engellemek üzere polisle işbirliği yapmayı;
 - Bilgisayar sistemi yardımıyla ırk, ulus, millet, soyuna ırkçı ve yabancı düşmanlık gibi unsurları içeren faaliyetlerin cezalandırılmasına bağlı Sibersuç Sözleşmesinin Ek Protokolüne uygun saydığımız faktörlere mazeret olarak kullanılan din temelinde kim olursa olsun bir kişiye veya gruba nefret besleme, şiddeti savunan, teşvik eden terörist içeriğe uygulanması;
- Terörist eylemleri tanımlamada, terörizm ile tartışmaları ele almada sorumlu medyayı memnuniyetle karşıladığını ve ilgili mesleki etik ilkeleri üzerinde medya çalışanlarının kendi aralarında derinlemesine yapacakları tartışmaları Parlamento'nun desteklediğini "Kültür Aracılığıyla Terörizm ile Mücadele" konulu, Rec 1687 (2004) sayılı, Tavsiye kararının 7 No'lu paragrafına belirtilmiş ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi tarafınca kabul edilmiştir:

3.2.3. Propaganda ve Medya İlişkisi

Yasal olarak kısıtlamalar propaganda yapmak kısıtlansa bile çağdaş ülkelerde ve Türkiye mediasında otoriter düzenlemelere karşı hoş bakmadığı hatta yeri geldiğinde direnç gösterdiği söylenebilir. Medyanın kısıtlamalara hoş bakmamasının sebebi terör haberlerinin haber değerinin olmasından ve halkın bu tür haberlere büyük ilgi göstermesindendir.

Bu şekilde terör haberleri basını, TV, medyayı beslemekte, medya ise terör örgütünün gayesine biraz daha yaklaşmakta. Gerçeği, seyirci haberlerden bilgi edinmek istemekte, aynı zamanda bilme hakkına saygı göstermesini istemekte. Televizyoncunun amacı reyting oranını artırarak halkın bilgi edinme hakkına saygılı davranma yolunu tercih etmektedir (Aydın

2008:11). Bu gibi haberin bir boyutu terör kurbanlarıyla yakınlarının hakkıdır. Teröre mağdur olan insanlara yapılan kanlı dağınık, istenmeyen görüntüler esir olanların yakınlarını rencide etmekte. İnsan hayatının kişisel hak ve çıkarları, gizliliği korunmalıdır. Burada iki farklı hak mevcuttur. Biri halkın bilme hakkıdır, diğeri ise terör kurbanının bu şekilde görülmeme hakkıdır. Bu haklara kamu yararı, milli çıkarı dâhil edebiliriz. Haberler gösterilince elbette parsayı terör örgütü kazanmaktadır. Margaret Thatcher'in "propaganda terörün oksijenidir" sözü uluslararası hukukta yeni bir terim olmuştu. Şüphesiz "Kriz zamanında ifade özgürlüğü" konusu insanlığın tarihi ile beraberdir. Mesela; İngiltere'nin IRA 'ya karşı aldığı "medya önlemleri", onun propagandasını eksiltmemiş, fakat sektörün aldığı önlemleri yangının söndürülmesinde tesirli olabilmiştir (Aydın, 2008:85). Avrupa'da 2004 yılından itibaren günümüze kadar çeşitli ülkelerde düzenlenen eylemlerle terör saldırılarında yüzlerce insan hayatını kaybetti. En dehşetlisi, İspanya'nın başkenti Madrid'de yer alan üç ayrı trene konulan bombalar eylemi idi. Bu kanlı terör saldırısında 191 kişi vefat etmişti.

11 Mart 2004'te: Madrid'de (İspanya) üç ayrı trene bomba düzenlenerek, El Kaide'nin üstlendiği saldırıda 191 kişi vefat edip, aşağı yukarı 2000 kişi yaralandı.

7 Temmuz 2005'te: Londra'da (İngiltere) 7 terörist çantalarında taşıdığı patlayıcılarla yoğun ulaşım yerlerinde intihar saldırıları düzenlenerek 56 kişi vefat edip, 700 kişi yaralandı.

22 Temmuz 2011'de: Aşırı sağcı Anders Behring Breivik Oslo'da (Norveç) saldırı düzenledi. Polis üniformasını giyen Breivik saldırıdan iki saat sonar da Oslo yakınlarındaki Utøya Adasında öğrencileri katletti. Akıbetinde toplam 77 kişi vefat edip, 200'den fazla kişi yaralandı.

7 Ocak 2015 tarihinde: Paris'te (Fransa) mizah dergisi Charlie Hebdo'nun ofisinde saldırı düzenlendi neticede biri polis olmak üzere 12 kişi vefat edip, 11 kişi yaralandı.

9 Ocak 2015 tarihinde: Amedy Coulibaly (Charlie Hebdo saldırganlarından) Paris'te düzenlemiş olduğu eylemde bir polisi öldürüp, kentin doğusunda Vincenne bölgesindeki bir Yahudi marketinde müşterileri rehin aldı. Rehindeki 4 kişiyi öldürdü. Akıbetinde saldırgan polis tarafından vuruldu.

Charliye Hebdo saldırganlarından iki kardeş Said ve Şerif Kouachi Dammartin – en – Goele bölgesindeki matbaada bir kadını rehin almıştı. Sonunda polisin mücadelesi ile Kouachi kardeşler ölü olarak ele geçirildi, esir kadın kurtarıldı.

- 13 Kasım 2015'te: Paris'te (Fransa) İŞİD'in üstlenmiş olduğu eş zamanlı silahlı ve bombalı saldırıda 130 kişi vefat edip, 368 kişi yaralanmıştı.

- 22 Mart 2016'da: Yine İŞİD'in üstlenmiş olduğu Brüksel'deki (Belçika) metro istasyonundaki intihar saldırılarında 32 kişi vefat etmişti.
- 14 Temmuz 2016'da: Fransa'nın "Mastille Gününde yani, önemli ulusal bayramında Nice kendinde kamyonla insanları ezerek 84 kişinin hayatını yitirdi. (<http://www.diken.com.tr>).

3.2.4. Ortadoğu terörizmi: İŞİD (DAEŞ) siyaseti ve medyadaki propaganda

İŞİD (Irak Şam İslam Devleti). İŞİD – Suriye ve Irak'a gelişen silahlı terör organizasyonudur. Verilere göre İŞİD'un kuruluşu aşağıdaki aşamalardan geçmiştir:

2004 yılında "Tevhid ve Cihad Cemaati" Ebu Musap Zerkavi'nin liderliği ile orta çıkmış (Anadolu Ajansı: 2015:12). 7 Haziran 2006'da Irak EL Kaidesi Lideri Zarkavi Amerikan güçleri tarafından öldürülüp, yerine "Abu Hamza El Muhacir" geçti.

Irak İslam Devleti 2006 yılının sonunda kurulmuştur. Kurucusu Abu Ömer El Bakdadise'dir. 2010'da Sincar bölgesinde ABD ile Irak Güçleri ortak operasyon düzenleyerek hem Ebu Ömer El Bağdadi'yi hem de Ebu Hemze El Muhacerin'i öldürmüştür. Örgüt lideri Ebu Bekir El- Bağdadi 2012'de Beşer Esed rejimine karşı savaşmış, 2013 yılının Nisan ayında Suriye'nin kuzeyinde en güçlü grupların biri olarak yerini almıştı.

Ebu Bekir El- Bağdadi 2 Nisan 2013'te Kaide bağlantılı El Nusra ile İŞİD adı altında bir araya geldiler (Halil, 2011:60). Fakat arka planda Amerika Birleşik Devleti görülmektedir. Buna örnek: 2003 tarihinde yer alan Irak halkının itirazı, Saddam rejiminin yıkılması, Irak'ı Amerika Birleşik Devleti askerinin Irak'ı boşaltması gerekli olduğunu bildirmiştir.

Bu gibi karşılıkların üstesinden gelemeyeceğini güya Irak'ta bütünlüğü, birlik ve beraberliği sağlamış gibi, rejimden kurtarmış gibi, ülkeyi kendi halkının hükmüne bıraktığını bildirerek ABD anlayınca âlemde "iyi adam" rolünü oynayarak ortadan çekilmişti. Diğer bir sebebi Obama'nın seçim zamanında söylediği sözü tutmuş olduğunu göstermek için idi. Ancak ABD Irak'taki petrol eline geçirmek için geri dönmek zorunda idi. Bu da ancak savaş sonucu gerçekleşebilecekti. O yüzden ABD, Irak'ta İŞİD örgütünün kurulmasını sağlayıp, petrol kaynaklarını ele geçirebildi.

Öncelikle amaç şariat kurallarının hayatın her alanında tatbik edilmesi, halkın şariat kurallarına uygun davranmasını sağlanmak ve bu kuralların sürekliliğinin sağlanmasıdır. (Deligöz,2015;10) Selefi ideolojisine ve düşünce yapısına hâkim İŞİD terör örgütü;

Asıl gaye şeriat kurallarının hayatın her alanında tatbik edilmesi, halkın şeriat kurallarına uygun davranmasını sağlanmak ve bu kuralların sürekliliğinin sağlanmasıdır. (Deligöz,2015;10) Selefi ideolojisine ve düşünce yapısına hâkim IŞİD terör örgütü; Irak, Filistin, Suriye ve Ürdün topraklarını ve sınırlarını kapsayan kesimlerde İslam hukukuna, şeriata dayalı bir devlet kurmayı ve yönetmeyi istemektedir.

IŞİD aslında üç ana gruptan oluşmaktadır. İlk, yönetim kadrosudur ve bu kadro Irak'lılardan oluşmakta. 2010 yılından beri Ebu Bekir El – Bağdadi yönetmektedir.

Diğeri ise Bağdadi'ye biat etmiş olup, kısmen Suriyelilerden genellikle Iraklılardan oluşan faal gruptur. Genelde askeri ve idari faaliyetlerde görev almaktadır. Son olanı seksenin üzerinde yabancı ülkelerden gelen terörist militanlardır ve silahlı gücün en önemli kısmını oluşturmaktadır. (Deligöz,2015:9)

IŞİD tıpkı Müslümanlığın ilk dönemlerinde olduğu gibi, düşmanlarla çevrili bir coğrafyada islamı korumak, gözetmek ve yaymak üzere kutsal toprakların yeniden fethi gibi bir gündemle ortaya çıkmış bir örgüttür. Müslümanların birliği için hilafetin yeniden kurulmasının gerekliliğini savunan ve hilafetin yeniden kurulabilmesi için üzerinde hükümler kurulacak topraklara ihtiyaç olduğu görüşünü savunan bir örgüttür. Bu cümleden de açıkça göreceğimiz üzere: IŞİD bugünlerde Irak dahil Ortadoğu'da da aşırı tehdit haline gelmesi ile Irak'taki siyasi ve güvenlik dengeleri değiştirerek; yeni ayrışmalar, ittifaklar, denklemler ve aktörler Irak siyasi sistemi'nin yönünü belirleyecek güce sahip olmuştur. (Duman,2015:5).

3.3. IŞİD HEDEFLERİ VE SİYASİ İDEOLOJİ

IŞİD – İslami Hilafet kurma gibi siyasi amaca uygun dini bir örgüttür. Amacı - Irak, Levant bölgelerinde sivil istikrarsızlığını sağlayarak çatışmanın temelini oluşturup, şeriat mevzuatına dayalı İslam Devletini kurmaktır.

(Deligöz,2015:13-14) Irak'ta 30 Nisan 2014 tarihinde yapılan genel seçimlerden hemen sonra hükümet kurma sürecine girmişti. Ve 6 Haziran 2014 tarihinde IŞİD örgütünün Irak'ın Musul kentine girmesi ve daha sonrasında kenti tamamen kontrol altına almasıyla sarsılmıştır. Musul'u ele geçirdikten sonra Kerkük'e yönelen IŞİD'in lideri Ebu Bekir El-Bağdadi, hedeflerinin Bağdat'ı ele geçirmek olduğunu açıklamıştır. Bu doğrultuda önce Selahaddin ilinin merkezi olan Tikrit'le birlikte, Süleymanbey, Girgat, Beyci başta olmak üzere pek çok bölgesini kontrol eden IŞİD, daha sonra İran sınırındaki Diyala vilayetine yönelmiştir. Diyala'nın merkezi Bakuba'ya giren, Samarra'ya girmeye çalışan ve Hanekin ile

Celevle’de Irak ordusu ile çatışma içerisine giren IŞİD’in amacı Bağdat’ı ele geçirmek olmuştur. (Duman,2014:55) IŞİD Bağdat’ı alamayınca Suriye'nin doğrultusunu değıştirdi ve Rakka'nın merkezinde hâkimiyet kurdu. IŞİD’in gelecek hedefleri arasında Ürdün, Lübnan ve Suudi Arabistan yer almaktadır. (Deligöz,2015:13-14)

IŞİD bundan sonra Arap dünyasının tümüne bir hakimiyet kurmayı amaçlamaktadır.

IŞİD’in amacı – Sünniler ile Şiiler içinde çatışma ortamı oluşturarak şii sivilleri nerede, ne zaman, nasıl, hangi yolla olursa olsun en temel taktiklerle katletmektir. Uyguladığı bu şiddet politikalarıyla Sünnilerin IŞİD’e güven ve desteklerini sağlamaya çalışmaktadır (Deligöz, 2015:16-17). Aslında IŞİD’in bu savaşı Müslümanlara karşı açılmıştır. Avrupa’da gerçekleşen bazı istisnai radikal İslamcı saldırılar hariç, tüm hedefin Müslüman coğrafyasını gözlemlemektedir. Bu yüzden Müslüman ülkelerden savaşa direk dâhil olmayan batılı devletlerin az tehlikede olduğu ortaya çıkmaktadır.

(Çetin,2016:22) IŞİD ideolojik alt yapısını, El-Kaide ve Taliban gibi, Selefilik mezhebinden oluşturmaktadır. Selefi – cihatçı ayaklanmalarının amacı İslami bir devlet kurmaktır. Gayesi din değıştirdiği varsayılan hükümeti yıkmak, ABD ile diğer Batılı güçleri ve bunların yerel olmayan işbirlikçilerini ülke ve bölgelerinden dışarıya atmaktır. “Cihat” terimi bir anahtar rolünü oynamaktadır. Selefi cihatçı yapılanmalar vatanseverliğe, demokrasiye karşıdır. Bu yapılanmalar hem sömürgeci devletlerce çizilen hem Müslümanları ayıran sınırları ret etmektedir. Müslümanları herhangi bir toplumlar için değil, hatta Mısırlı, Iraklı veya diğer ulusal toplumlar için değil Müslümanlar için savaşmaya davet etmekte (Yönem, 2013:25). Takiyeddün Ahmed İbn-i Teymiyye (1268-1328) IŞİD ideolojisi üzerinde en fazla tesiri olan kişidir. Onun öğrencileri: Mevlana Mevdudi, Seyyid Kutup, Hasan El-Benna, Usame Bin Ladin, Ömer El-Bağdadi’dir. Yukarıda bahsettiğimiz ideologlar çağcıl eylemci kuşaklara bir esin kaynağı olabilmıştır (Yönem, 2013:18). Deligöz’e göre son zamanlarda dinde oluşan gelişmelere Selef fikri karşı çıkar ve bunları İslam dışı olarak nitelendirerek, İslami düşünceden uzaklaşanları, farklı fikir sahibini kâfir olarak değerlendirir. Cezasını ölüm olarak görürler (Deligöz, 2015:13-14).

3.3.1. IŞİD ve Medya platformları

Günümüzde IŞİD’in medya olarak varlığı o derecede yaygın ve etkin hale geldiğinden, artık bir örgüt olan IŞİD ile medyada aktif rol oynayan popüler olan IŞİD’i bir birinden ayırmak nerede ise imkansız hale gelmiştir. IŞİD medya kullanımı konusunda en fazla televizyonu aktif olarak kullanmaktadır. Çünkü, televizyonun geniş kitlelere erişebilme,

kuvvetli bir etki yaratması özellikleri TV'nin tercih edilmesini artırır. Alttaki görmüş olduğunuz fotoğraftan da anlaşılıyor ki IŞİD örgütüne bağlı olan bazı TV kanallarının fotoğrafını görmekteyiz. Bu kanallar örgütün ulusal ve uluslararası alanda reklamını ve propagandasını yaparak örgütün faaliyetlerini, eylemlerini dünya kamuoyuna duyurmak amacı taşımaktadır.

1. Resim. Kaynak:

<http://www.almjhar.com/arsy/NewsView/81/878000/%D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B3%D9%85%D8%A7%D8>. 25.03.2016

Ama televizyonun zayıf yönleri de vardır. Bir kere televizyon kanalı açmak çok pahalıya mal olmaktadır. Diğer yönden gençlerin geleneksel medyaya ilgisi düşüktür. O yüzden gençlere ulaşmak için sosyal ağ sisteminin kullanılmasını bir gereklilik haline getirmektedir.

IŞİD medyayı çok iyi bir şekilde kullanan terör örgütüdür. Birçok terör örgütünün uyguladığı bir amel – internet üzerinden propaganda videolarını yayınlama yöntemidir (Sevim; 2016). Bilakis IŞİD diğer terör örgütlerinden farklı görülmektedir.

Özellikle sosyal medyayı propaganda amaçlı oldukça yaygın şekilde kullanmaktadır. IŞİD Sosyal medyayı dünyanın en iyi propaganda platformuna dönüştürdü. IŞİD propagandanın gücünün farkındadır ve yeni medyayı tamamen kendi ideolojilerini yaymada bir araç olarak çok iyi bir şekilde kullanıyorlar. (Çetin,2016:2)

3.3.2. Twitter Hesaplarının Etkisi

Twitter, ücretsiz sosyal ağıdır, Mikro blogging sitesi olarak tanımlanmakta ve kullanıcılarının birine paylaşma diğerine paylaşımını görme imkânını sağlar. Twitter 2006 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan itibaren gün geçtikçe popülaritesi ve kullanım alanları artmaktadır. Genel bakışla Twitter'i insanlara faydalı bir ağ olarak ifade edebiliriz. (Arzuman, 2015:37).

Twitter'i bundan ziyade suç amacına hizmet eden, terör örgütleri tarafından bir savaş aletine dönüştüren bir sosyal ağ olarak ta nitelendirebiliriz. Misal olarak, Çelik'e göre örgütlerin özellikle İŞİD'in vahşi radikal idealarının yayılmasında destek bulmalarında önemli rol oynamaktadır (Çelik,2016:15). Ama hiçbir araç insanları suç işlemeye teşvik etmez. Sadece araçlar onu kullanan kişilerce suç aletine dönüştürülür. Sonuç olarak 2010 yılında Twitter suç oranı konusunda % 20 oranında bir gelişim kaydetmiştir. İşte bu ifadeden direk terör örgütleri suç işlemeye Twitter'in teşvik ettiğini anlamamak gerekir (Çınar,2012:8).

Terör örgütü, militanlarının bulunması bakımından, örgüt üyelerinin haberleşme ve örgüte katılımın yönetilmesi yönünden önemli ortam olma ayrıcalığına sahip olduğundan dolayı Twitter aracılığıyla çağrıda bulunmaktadır. Sonuçta sosyal medya siteleri çift yönlü iletişim sağladığından tüm âlemde yaygın şekilde kullanıldığından sıkı denetim uygulamak oldukça zordur. Yine de Çildan'a göre, Twitter, terör örgütlerin hesapları düzenli olarak kapatmaya ve sansürlemeye çalışıyor (Çildan, 2012:3-4).

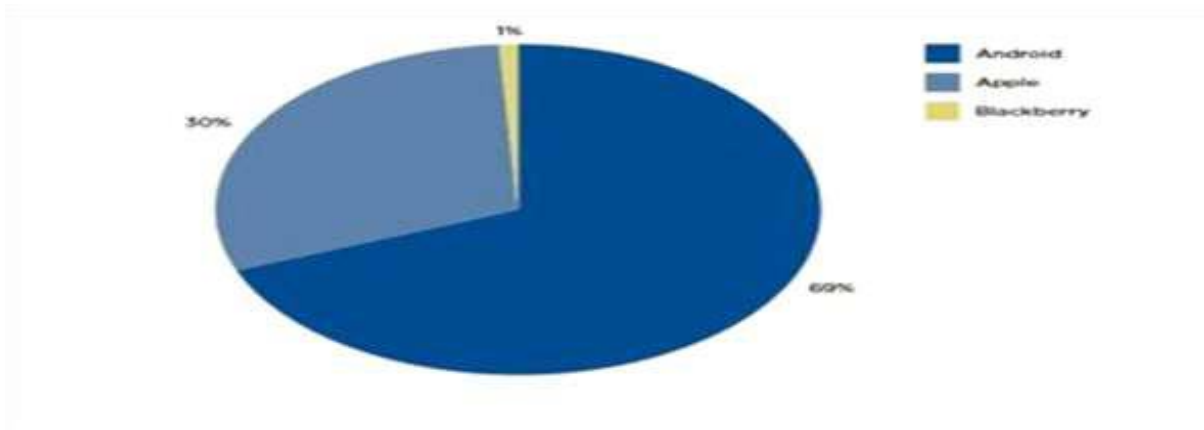
Ancak yine de Twitter hesapları düzenli bir şekilde kapatılsa da birçoğunun Twitter'de varlığını sürdürmek için izlediği bit taktik mevcuttur. Mesela, daima isimleri, fotoğraflarını değiştirir ya da yedek olarak sık sık hesap açıyorlar. İŞİD'in sosyal medyadaki merkezi olmayan gücünün ustalığı, maharetliği, kolay uyum sağlayabilmesi sebebinden dolayı tüm engellemelere rağmen örgütün mesajını dışarıya ulaştırmayı başarmakta (Çelik, 2015:10).

"Google" fon ile, "Brookings" Amerikan Enstitüsü tarafından yapılan yeni bir çalışma da İŞİD'in yandaşlarının Twitter hesaplarının sayısı en fazla 90 000 dolayında olabileceği kaydedilmiştir. Ama en iyi tahminin 46 000 dolayında olduğu da kaydedilmiştir.

2. Resim. IŞİD terör örgütü militanları toplamak amacıyla kurduğu Twitter hesaplarından bir kare. Kaynak: <http://syrianow.sy/index.php?d=2&id=114543>, 10.09.2016.

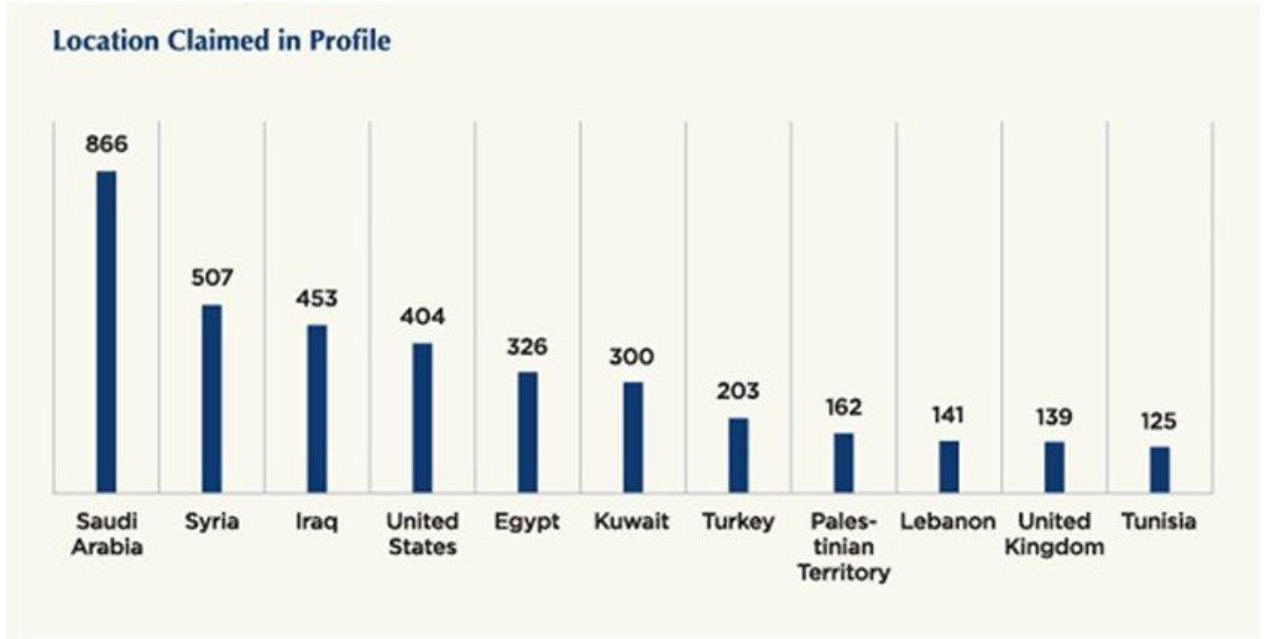
IŞİD 'in bu hesaplarında kullandığı uygulamaların ve işletim sistemlerinin %69' unun (Android) işletim sistemi, %30' unun Apple (Iphone) işletim sistemi ve %1'inin de BlackBerry işletim sistemi olduğu görülmüş mısırlıların tüm siteleri.

3.Resim. IŞİD'in bu hesaplarında kullandığı işletim sistemleri.
Kaynak:<http://lightdark.net/t286947%D8%B1%D8%B3%D8%A9%D8%A3%D9%85%D8%B1%D9%83%D9%8A%D8%A9>

Ayrıca Twitter kullanıcılarının neredeyse 5\1'i IŞİD destekçisidir ve IŞİD'i destekleyen Twitter hesapları sıradan hesaplar olmamakla beraber takipçi sayısı oldukça fazladır. Bu hesapların takipçi sayıları minimum 1000'den başlamaktadır.

Aşağıdaki grafikte gösterildiği üzere Brookings Enstitüsü'nün IŞİD 'in konuma bağlı Twitter hesaplarının ülkeler bazında grafiği gösterilmiştir.

4. Resim. IŞİD'in ülkeler bazında Twitter hesaplarında Suudi Arabistan'ın birinci sırada olduğu gösterilmektedir.
Kaynak: <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13931216000420>.

Yukarıdaki grafikten de anlayacağımız üzere;

IŞİD'in ülkeler bazında Twitter hesaplarında Suudi Arabistan'ın 866 Twitter hesabıyla birinci sırada olduğu Tunus'un da 125 Twitter hesabıyla son sırada olduğu gösterilmektedir. IŞİD'in Twitter hesaplarının yıllara göre yüzdelik dağılımı gösterilmiştir. Üstteki tablo grafikte görüleceği üzere IŞİD'in Twitter hesaplarının yıllara göre yüzdelik dağılımı gösterilmiştir. Bu hesaplara bakıldığı zaman 2008 yılından 2009 yılına %45, 2009 yılından 2010 yılına %97,82 , 2010 yılından 2011 yılına %484,61, 2011 yılından 2012 yılına % 123,68, 2012 yılından 2013 yılına % 83,94 ve 2013 yılından 2014 yılına %171.85 oranında artış gösterdiği grafikte görülmektedir. Tabloda görüleceği üzere yüzdelik dağılımda en çok IŞİD'i destekleyen Twitter hesaplarının aktif olarak kullanımı 2014 yılında olduğu ve bu yılda sosyal medyanın IŞİD terör örgütünün propagandasına araç olarak kullanıldığı yıl olduğunu görmekteyiz.

IŞİD'in farklı bir Twitter stratejisi ise hashtag kullanımına dayanmaktadır. Grup, ağda, yani Twitter'de günün belirli saatlerinde binlerce destekçinin aynı hashtagi tweetlemesini istemektedir. Bir eğilim (trend) haline gelen tweet, IŞİD'in iltesinin önemini arttırmakta ve daha da önemlisi, Suriyeden El Nusra gibi ana rakiplerine karşı üstünlük elde etmesini sağlamaktadır. 2014'te IŞİD'in Twitter hesaplarının artışı görülmektedir. 2014'te örgütün saldırgan ilerlemesiyle birlikte atılan tweet sayısı bir günde 40,000'e çıkarak rekor kırmıştır. Yukarıda da belirttiğimiz üzere Twitter'ı IŞİD terör örgütünün nasıl profesyonelce propaganda aracı olarak kullandığı ve Twitter yetkililerinin bu konuya ilişkin ne gibi önlemler aldığı konusunu inceledik.

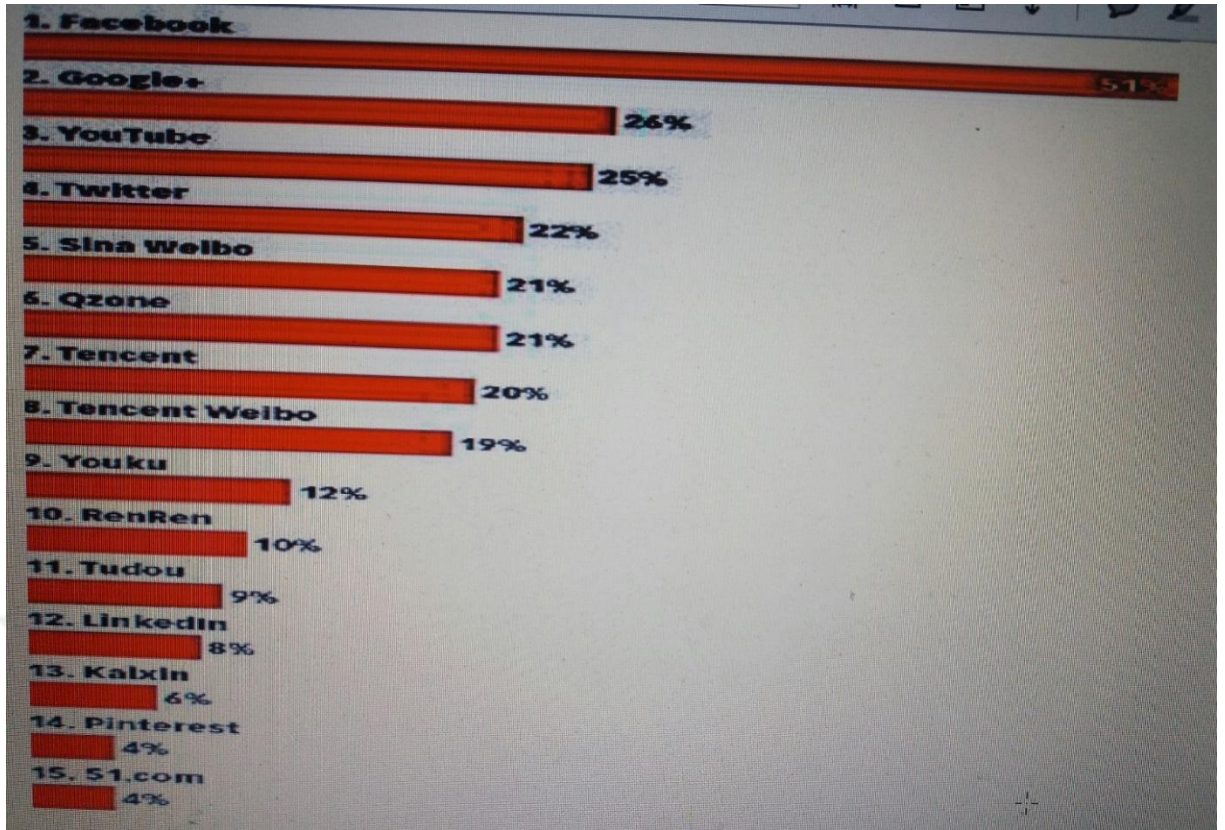
Resim 5. IŞİD'in militan toplamak için açtığı birçok hesaplardan bir tanesi olan Arapça Twitter hesabı. Kaynak: <http://airoportal.com.story/88759/%D8%A/%D9%84%D8%B5%D9%88%D8%B1>, 10.02.2017.

Yukarıda görmüş olduğunuz fotoğrafta ise IŞİD'in Twitter hesabında, IŞİD'in dünya toprak bütünlüğünü bozarak haritada siyah renkte gösterilen bölümü alacakları belirtilmiştir. Ayrıca ek bir bilgi görmüş olduğunuz Twitter hesabı Irak-Şam İslam Devleti'nin Lideri olan Ebu Bekir El Bağdadi'ye aittir. "Bu sırrı CIA'den saklamıyoruz. Bu sınırları çizilmiş bölge hilafet devletinin haritasıdır. Çok yakında Ortadoğu bizim kontrolümüz altına girecektir".

3.3.3. Facebook

Facebook, Arzuman'ın deyişine göre "Bireyin arkadaşlarıyla iletişim kurmasını ve bilgi alışverişi yapmasını amaçlayan sosyal paylaşım web sitesidir". (Arzuman, 2015:40).

Facebook, Resim 6'da görüldüğü gibi açık arayla en popüler ve kullanımı yaygın sosyal ağıdır.

Resim 6. Altındaki grafikte internet kullanıcılarının %51'inin Facebook hesabı olduğu görülmektedir. <https://www.facebook.com/> sayfasından alınmıştır. 16.08.2017.

Devran'a göre terör örgütlerinin medyada yer almaya, yönetmeye veya etki altına almaya çalışma nedeni hedef kitleye mesajını ulaştırabilmek ve propaganda yapabilmek içindir. Hatta bununla yetinmeyip kendi medyasını kurmaktadır (Devran, 2015:90). Mesela, İŞİD kendi hedef kitlesine terör örgütünün kurduğu facebook hesapları sayesinde seslenebilmektedir. Dünyanın dört bir yanından üye devşirebilmekte ve örgüte kaynak sağlamayı başarabilmektedir.

İŞİD Terör Örgütü sosyal medyayı maharetle kullanarak, toplumun sinirine dokunmakta, infial yaratmakta. Medya ise terör olaylarını abartarak hileli yönlendirmektedir. Sosyal medya aynı sahneyi defalarca sürekli göstererek reyting kazanmaktadır. Sosyal medya ağından Facebook'u kullanarak olayları dramatikleştirmekte. Gözyaşı, kan, acıyla sulandırarak topluma korku duygusu aşılamaktadır (Devran, 2015:90).

Resim 7. IŞİD'in militan toplamak için açtığı İngilizce facebook hesabı. <https://www.facebook.com/> sayfasından alınmıştır, 25.05.2018.

Yukarıda görmüş olduğunuz fotoğrafta da anlaşılıyor ki, IŞİD'in Facebook kullanmış olduğu hesabı, İngilizce olarak açılmış ve örgütün propagandasının yapıldığı, örgüte militan kazandırma amacıyla kullanılan bir hesaptır.

3.3.4. Youtube: IŞİD terör örgütü sosyal medyayı kullanarak toplumsal infial ortamı

Sosyal medya aşağıdaki eylemleri yaparak, reyting ve maddi kazanç elde etmekte. Onlar: terör bazlı eylemleri abartarak ve manipülasyon malzemesi haline getirerek aynı sahneleri defalarca sürekli tekrar etmekten ibarettir.

IŞİD internet sitelerinden propaganda videoları yayınlıyor bu bağlamda en çok kullandığı video paylaşım platformu olarak ta Youtube'u kullanıyor. Çünkü Youtube, üyelerinin ücretsiz olarak video yükleyebildiği ve izleyebildiği çevrimiçi bir video paylaşım sitesidir ve aynı zamanda araştırmalara göre en çok izlenen sosyal ağı olarak tanımlanmaktadır.

Örneğin, YouTube, Google'ın kendi resmi raporlarından ve araştırma firmaları tarafından hazırlanan raporlara göre 2014 YouTube kullanan insan sayısı 1 milyar çıktı. Her ay YouTube'da izlenen videoların saat olarak süresi her ay 6 milyar saattir. Raporlara göre

YouTube'da günde 4 milyar video izleniyorlar. Bütün bu sebeplerden dolayı IŞİD vahşet videoları youtube yayınlamaya tercih etmektedir (www.sibelhos.com,18.01.2016). Örneği, 2012 yılında IŞİD, Suriye'ye kaçırılan Amerikalı gazeteci James Foley'nin kafasının nasıl kesildiğini gösteren bir videoyu yayınlamıştı. Bu gösterilen video dünyanın birçok bölgesinde izlenmiştir.

Bu yüzden IŞİD, bunun gibi cinayetlere dair fotoğraf, videoları Youtube'e yayınlamayı ara vermeden devam ediyorlar. Google ise IŞİD'in bunun gibi propaganda videoların insanlara ulaşmasını engellemektedir. Ancak sitenin kullanıcılarca yapılan paylaşımları yayınlanmadan evvel kontrolden geçmiyor. Teknokilus'a göre, Uygunsuz paylaşımlar yine site kullanıcılarındna gelen şikayet raporları sonucunda kaldırılıyor (Teknokulis,2016:18). Terör örgütü IŞİD, bir propaganda videosunda Musul'da bir kalabalığın önünde yere diz çöktürülen üç peşmerge savaşçısı olduğu iddia edilen kişiden birinin feci şekilde kafasını kestiğini gösteren bir fotoğraf yukarıda gösterilmiştir.

IŞİD çektikleri videonun sayesinde sosyal medya popülerliğini kazanmaktadır. Savaşırken ele geçirdikleri şehre, bölgeye, kesime girerken yaptığı işkenceleri göstermek üzere hazırladığı altyazılı videolar sanki Hollywood yönetmeninin elinden çıkmış gibidir. Sevim'in dile getirdiği gibi çekimlerde, bilgisayar efektinde, arka plan müziklerde, montajda kalitesi ile göze çarpan videolar, acımasızca işlenen cinayetler korku ve hayranlık gibi istediği etkiyi yaratmakta (Sevim, 2016:11).

Örgüt hazırladığı bu videolarla radikal heyecanlar peşinde olan gençlerin ilgisini çekmekte. Aynı zamanda düşmanlarını da korkutmakta. Lakab adı Ebu Sümeire El- Britani olan İngiliz genci Suriye'de cephe savaşımanın Call of Duty adlı bilgisayar oyununu oynamaktan daha kolay olduğunu dile getirmekte (Sevim, 2016:11).

SONUÇ

Dediğimiz gibi terör ile medya arasında sarsılmaz güçlü, resmi olmayan ve iki yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki her iki tarafın aslında bir birinden yararlandığı tamamen yaratıcılık üzerine kuruludur. Burada terör örgütü medyayı propaganda için ve eylemin sembolik etkisini arttırmak ve insanlara psikolojik olarak korku yaratma amacıyla kullanmakta. Medyanın amacı izlenme, tiraj oranlarını arttırabilmek için terör eylemine, abartılı anlatıma başvurabilmekte. Propaganda yapmak için medyaya ihtiyaç duyulmakta. Yasa dışı örgütler, terör örgütleri medyada yer almaya mücadele ederek tanıtımını da yapmaya girişmekte, bu faaliyetlerin gerçekleşmesi için Facebook, Twitter gibi sosyal ağlar da işlev görmektedir.

Gerçekten daha eski bir örgüt olan El-Kaide'nin Twitter, Facebook, Youtube gibi araçlar ortaya çıkar çıkmaz propaganda amacıyla kullanıldığını biliyoruz. Bu ileri teknoloji imkânları kullanan terör örgütleri, tüm dünya kamuoyuna; haber kanallarına, ulusal ve uluslararası büyük gazetelere, radyolara, sosyal medya... vb. kısaca insanların haberdar olabilecekleri tüm sanal platformlara propagandalarını yönlendirmektedirler. Araştırmamızda Twitterden IŞİD adına açılan sayısız hesap ile Müslüman takipçilere cazip mesajlar ve çağrılar gönderildiği tespit edildi. Örgüt adına bir günde 40.000 tweete ulaştığı görüldü. "Siz hiç düşünmüyor musunuz? Bu hilafet sizi kurtarmayı nasip ediyor. Allah Ebu Bekir el-Bağdadi'yi korusun" gibi mesajların çok etkili olduğu, örgütte tüm dünyadan katılan militan sayısından anlaşılabilmektedir. Facebook'u daha çok militan toplama çağrısı amacıyla kullanan IŞİD, Youtube'da da birçok video paylaşımına sunmuştur. IŞİD'in vahşetini göstermek amacıyla diğer medya ortamlarına da aktarılan infaz videoları, ilk olarak Youtube'da paylaşılmaktadır. Profesyonel olarak hazırladığı belli infaz videolarının, kendi taraftar kesiminin "intikam" duygularını tahmin ettiği görülmektedir.

Sadece haber okumak veya internette gezinmek üzere internet sitelerine giren insanların karşısına çıkan bu görüntüler aynı zamanda örgütün propagandasını yapmakta ve diğer taraftan vatandaşı da şiddetli görüntüleri ile korku hipnozuna sokmakta. Zaman geçince vatandaşı şiddete karşı duyarsızlaşmasına yol açmakta. Bu yeğın görüntüler özellikle çocuklar dahil olmak üzere tüm insanların endişe verici boyutlarda zihinsel yıkıma yol açmakta.

Bir taraftan teröristler kolayca hem ücretsiz reklamlarını yapmakta, aynı zamanda medya da bilincinde olarak veya olmayarak iyi bir gelir elde etmektedir. Burada büyük zararı halk ve terörle mücadele stratejisi görmektedir. Terörle ilgili haberler iyi bir gelir olduğundan dolayı

hem izleme rekorunu kırmakta hem de haber ihtiyacını karşılamaktadır. En çok seyredilen, izlenen şiddet haberleri olduğundan medyada terör haberleri ilgisiz kalmamaktadır.

Son yıllarda PKK terör örgütlerinin tehdit içeren açıklamaları medyada rahat yer almakta. Saldırı, terör eylemleri sıcak gelişme, örgüt liderlerinin mesajları da önemli haber olarak bildirilmekte. Örgütün propagandası ve talepleri duyurulmakta hatta her ne kadar güvenlik birimleri ve siyaset mekanizması tarafından hoş karşılanmazsa bile gazetecilerle muhabirler açısından bire başarı olarak nitelendirilmekte.

Şuan terör ve terörizmle mücadele uluslararası bağlamda bile sağlanabilmiş değildir ve ülkelerin bir birine yaklaşımı çıkar ilişkisi bağlamında olmaktadır. Diplomatik ilişkilerin getirdiği neticeye göre bazı devletler teröriste “terörist”, örgüte “terör örgütü” dememekte. Uluslararası bağlamda anlaşılmazsa bile ulusal basında, medyada terör haberciliğinde bir duyarlılık sağlayabilmektedir.

Burada haberler çeşitli yayın çizgisinden, yayınlama özgürlüğünden dolayı farklı iletilebilir. Her şeye rağmen terörle mücadele bakımından belli konularda ortak söylem ve tutum olmalı. Bu terörle ilgili haberlerin kitlede derin iz bırakması açısından da önemlidir.

Kitlede olumsuz netice vermemesi açısından aşırı şiddet içeren resimler, görüntü, videoların paylaşılmaması, onların operasyonlarının detaylı şekilde gösterilmemesi önemlidir.

Devleti karıştırmadan basın örgütleri bu sorunun çözümünü bulmalı. Aynı şekilde tıpkı basın meslek ilkesinde olduğu gibi terör haberciliğinde de yazısal, işitsel, dijital ortamda bu konu üzerinde rehber hazırlamalı. Herkesin katılacağı bir çalıştay düzenlenebilir.

İlkeli terör haberciliği editoryal bağımsızlık zarar görmezken yapılır. Bundan ziyade terör örgütünün tanıtımı yapılmaz, aynı zamanda kitle de haber alma hakkından mahzun bırakılmaz. Basının bilgilendirmesinin ikinci bir yolu kurum içi eğitim vermektir.

Hazırlanan ve yapılan kurslar, seminerler yardımıyla medya uzmanları bilgilendirilebilir, ancak bu seminerler uzman kişiler tarafından yapılmalı. Muhabirler tam olarak kesintisiz katılıp, gereken becerilere sahip olmalı. Terör haberciliğinde hangi yöntem kullansa bile mevcut olan anlayışını bir an önce değiştirmeli.

Sonuç olarak, terör olayı insanlara olumsuz tesir etmekte. Bu olayları, eylemleri medya araçlarıyla öğrenmemizdir. İşin kötüsü gösterdiği olaylarda hakikaten gerçeği mi göstermekte? En mühim mesele buradadır. Ne yazık ki, gördüklerimiz ile gerçeğin arasına büyük fark vardır. Olayların, eylemin, saldırının haber niteliği kazanmasında insan boyutu mevcuttur. Yani, insanın ideolojisi, görüşü, bakışı açısıyla bir insan rol oynamaktadır. O halde

haberlerin kurgulanıp gösterildiği konu insan için önemlidir. Toplumu yapılandırma ve doğru bir şekilde yönlendirme konusunda medyanın görevi önemlidir. Bu görev idraki, mevzuatla mesleki etik unsurlar ile sarmalanmıştır. Ama bu yasa ile mesleki etik unsurların daima belirgin bir şekilde medyada yaptırım yapması da her şartta düşünülemez. Şundan dolayı düşünce ve basın özgürlüğü konularında vahim münakaşaların ortaya çıkmasına yol açacaktır.

Burada görünen gerçek nedir? Bu mesele alanının net olarak asla çözülemez olmasıdır. Ama devlet tarafından tüm yetkili organlarla medya, basın, TV, gazete v.s. tüm araçla elinden geldiği kadar cemiyeti kaos hale getirmeden, öyle ortama çekmeden, yasa çerçevesinde toplumun faydasına yönelik bir yaklaşımla hareket etmesi olası kötü sonuçları da ortadan kaldıracak veya etkilerini aza indirecektir.

KAYNAKÇA

- Akmaral, Kemal: Anti Teröristin El Kitabı, Bilge Karınca Yayınları, İstanbul, 2004.
- Almondo, Marcos: Bir Efsane; Dogan Yayıncılık, İstanbul, 1996.
- Arıboğan, Deniz Ülke: “Nefretten Teröre”, Ümit Yayıncılık, Ankara, 2005, “Terör Korku Hali”, Profil Yayıncılık, İstanbul 2007, Nefretten Teröre, Ümit Yayıncılık, Ankara, 2005.
- Cumhuriyeti Merkez Bankası Yayınları, Ankara, 2002
- Arzuman, Mehmet Çağatay: “Sosyal Medyanın Politik Pazarlamaya Etkisi”. İÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015
- Aydın, Nurullah: “Küresel Terör ve Terörizm”, Ankara, Medivizyon Yayınevi, 2005.
- Aydınalp, Halil: “İntihar Eylemleri Ekseninde Din ve terör”, Ankara: Cantekin Matbaası, 2011.
- Aykol, Hüseyin: “Kurt Basını 111 Yasında” 22-24 Nisan 2009, <http://www.gunlukgazetesi.com/haber.asp?haberid=72949>, erişim 19.06.2009.
- Babacan, Mehmet E.; Haşlak, İrfan.; Hira, İsmail: «Sosyal Medya ve Arap Baharı». SÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Akademik İncelemeler Dergisi, 2011 ss.2-10.
- Baharçiçek, Abdülkadir: “Radikalleşmenin Önlenmesi ve Terörle Mücadele Üzerinde Demokratikleşmenin Rolü”, Polis Akademisi Yayınları, 2010, “Etnik Terör ve Etnik Terörle Mücadele Sorunu” FÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 2012, c. ss. 1:11-27.
- Balcıoğlu, İbrahim: Şiddet ve Toplum, Bilge Yayıncılık, İstanbul, 2001.
- Barry, Davis: «Uluslararası Terörizm». Çev: Hata mala kerim, 1.bs. Irak Süleymaniye, 2004.

- Baskın, Oran.: Kalkık, Horoz Çekiç: “Güç ve Kürt Devleti”, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1998.
- Bekir, Çınar: “Sosyal Medyanın Örgütlü Suç işlemede Rolü”, Epoka Üniversitesi Dergisi, Tiran, Arnavutluk, 2012, c.1, ss.79-102.
- Büyük Larousse: Sözlük Ansiklopedisi, İstanbul,1991
- Ceylan, Yılmaz: “Toplumsal Değerler ve Medya Etiği”, DÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2012 ss.7.
- Can, Faruk: “Bilgi Çağının Gündümlü Silahı Medya”, 1.bs. İstanbul: Melisa Matbaacılık, 2005.
- Çanakçı, Derviş: “Terörizm Kavramı ve Gelir Kaynakları Üzerine Teorik Bir İnceleme”, NİÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yüksek.Lisans.Tezi, 2014.
- Çeşme, Ahmet: “Kanlı Mücadelenin Kansız Yüzü Psikolojik Harekat ve PKK”, İstanbul, IQ Kültür ve Sanat Yayıncılık, 2005.
- Denker, M.Sami: “Uluslararası Terör Türkiye ve PKK”, Bogaziçi Yayınları, İstanbul, 1997.
- Devran, Yusuf: “Medya ve Terör Sorunsalı”, MÜ İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 2015, ss.2-8
- Dilmaç, Sabri: “Terörizmde Tanım Sorunu Ve Yaklaşımlar Polis Akademisi”. Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, 2011.
- Duman, Bilgay: “İŞİD’in Haziran Operasyonlarının Irak’taki Etnik ve Dini Gruplar Üzerindeki Etkisi”. Ortadoğu Analiz, 2014, c. 6s. 63,
- Emin, Demirel: «Hizbullah». 1.bs. Ankara: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2003.
- Engin, Dinç: “İŞİD’in beslendiği Selefi düşünce nedir?”
<http://www.onyirmi5.com/roportaj/guncel/olaylar/160479/isidin-beslendigi-selefidusunce-nedir.html>,2.1.2016.
http://www.tesev.org.tr/etkinlik/glob_ter_sonuc_bildirgesi.php,24.05.2006
- Erdal, Turna: «Terör Örgütlerinin Taraftar Kazanmalarında Propagandanın Rolü: Türk El- Kaidesi». İÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmış, Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2011.
- Erdoğan, Şemsettin., Deligöz, Ergün: “Irak Şam İslam Devleti (İŞİD): Gücü ve Geleceği”, KHO Savunma Bilimleri Dergisi, 14, 2015, ss. 5-37.
- Ergil Doğu: “Türkiye’de Terör ve Şiddet”, Çağ Yayınları, Ankara, 1980, Suicide Terrorism In Turkey”, Civil Wars, Vol:3, No:1, Spring 2000.

- Erhan, Yazar: “Medya-Terör; Bir Kavram Savaşı, Strateji Yayınları”, Ankara, 1995.
- Faruk, Can: “Bilgi Çağının Gündümlü Silahı Medya”. 1bs. İstanbul: Melisam Matbaacılık, 2005.
- Fendoğlu, Hasan Fendoğlu: “Uluslararası Belgelerde Terörizm”, Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, 27-29 Mart 2000, “Uluslararası Doğu ve Güneydoğu’da Huzur ve Güvenlik Sempozyumu (Terör, Etkileri ve Çözüm Önerileri)”, Bildiri, 2000, ss. 757-769
- Fidan, Mehmet: “Terör ve Medya”, “Terörün Görüntüleri, Görüntülerin Terörü”, ed;Orhan Gökçe, Uğur Demiray Konya, Çizgi Kitabevi, Konya, 2004
- Gündüz, Mustafa: Basın ve Terör. İzmir, Saray Kitabevi 1996.
- Gürses, Emin: “Ayrılıkçı Terörün Anatomisi”, /IRA-ETA-PKK, Bağlam Yayıncılık, İstanbul, 1997.
- Güven, Veli Fatih: ”PKK’nın Yeni Olusumu Kongra-Gel’in” 2004 Yılında Olası Tehdit Durumu Stratejik Analiz, Cilt:4, Sayı:45, Ocak 2004.
- Halil, Bahar İbrahim: Sosyoloji, Hayat Yayıncılık, İstanbul 2011
- Haluk, Çay Ahmet:, Her Yönüyle Kürt Dosyası, Turan Kültür Vakfı Yayınları, Ankara, 1996.
- Hannah, Arendt: Şiddet Üzerine, Çev.: Bülent Peker, İletişim Yayınları, İstanbul, 1997.
- Hayati, Hazır, Siyasal Şiddet Ve Terörizm, 1. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2001
- Herman, Edward S., Chomsky, Noam, Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media, New York: Pantheon Books, 1988.
- İlhan, Suat: 1998. Terör Neden Türkiye (Terror Why Turkey). Ankara NU-DO Yayıncılık. Jervis, Robert. 2002. “An Interim Assessment of September 11: What Has Changed and What Has Not?” Political Science Quarterly 117(1).
- İlhan, Suat: Terör Neden Türkiye, İstanbul, Alfa Yayıncılık, 2008
- İsmail, Aydın: “İkinci Körfez Savaşında Irak’taki ABD Propaganda Bildirilerinin Değerlendirilmesi”, SÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2008.
- İsmailcan, Doğan: “Propaganda Aracı Olarak İnternet: Kayseri İli Merkez Seçmeni Üzerine Bir Alan Araştırması”, GÜ İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 2015, c.3, ss.2-8.
- Kalaycı, Rıdvan: “11 Eylül Sonrası BM Güvenlik Konseyi Kararlarında Terörizm». SAÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 20011.

Kılıç, Zafer: “Küreselleşme İle İvme Kazanan Uluslararası Terörizm ve Buna Karşı Alınan Tedbirler”, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi. 2007

Kongar, Emre: “Küresel Terör ve Türkiye”, Remzi Kitabevi. 2001

Köseoğlu, Yakup Al, Hamza: ”Bir Siyasal Propaganda Aracı Olarak Sosyal Medya”. Akademik İncelemeler Dergisi, 2013, c. 8, ss.3.

Kürşat, Çevik: “Uluslararası Hukukta Suçluların iadesi ve Siyasi Suç” 2010 Lewis, Bernard. “Haşhaşinler”. Çev: Mohamed Azab Musa, Kahre Madbouly yayın evi, 1986.

Muharrem, Balcı: “Savaş ve Terör” 2002.

Nurullah, Aydın: “Küresel Terör ve Terörizm”, Ankara, Medivizyon Yayınevi, 2005.

Örgün, Faruk: “Küresel Terör”, İstanbul, 2001, Okumuş Adam Yayınları

Özcan, Nihat Ali: “Bir Terör Örgütü Olarak PKK; İdeolojisi, Yöntemi, Yükselişi ve Çöküşü”, Dünyada ve Türkiye’de Terör Semineri, Merkez Bankası Yayınları, Ankara, 2002

Özdemir, Erol: “Terörizmin Unsurları ve Bazı Çözüm Önerileri”, Polis Başmüfettişi Teftiş Kurulu Başkanlığı <http://www.teftiskurulu.pol.tr/Makale/Sayfalar/erolozdemir>, 4.3.2016. Ridgwell, Henry. “Sosyal Medyanın Siyasetteki Rolü Hızla Artıyor”.Pazarcı, Hüseyin: Uluslararası Hukuk Dersleri, Ankara, Turhan Kitapevi, 2016.

Taha, Akyol: “Hangi PKK/2”, Milliyet, 20 Ekim 2004.

Tanilli, Server: Türk Hukuk Kroniği İstanbul,1960

Tantan, Sadettin: “Siyasi Elit Terörün Tahribatını Anlayamadı” Jeopolitik Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 19, Agustos 2005,ss.15-19

Turan, Selahattin: “Bir Meşrulaştırma Aracı Olarak Bilişim ve Kitle İletişim Teknolojileri: Eleştirel Bir Bakış”. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 1, 2006, ss.71-86.

Traugott, M., W. Brader: “Explaining 9/11”, P. Norris, M. Kern&M. Just(ed) içinde, Framing Terrorism: The News Media, Goverment, And the Public,New York: Routledge Press, 2003, pp.183-201.

Uytun, Ahmet: 11 Eylül 2001 Terör Saldırısı Sonrası Değişen Terörizm Algısı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.Yaylagül, Levent, “Kitle İletişim Kuramları: Egemen ve Eleştirel Yaklaşımları”, Ankara, 2006.

- Yılmaz, Altug: “Terörün Anatomisi”, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1995.
- Weimann, Gabriel: Terror on the Internet: The New Arena, the New Challenges, Washington D.C., United States Institute of Peace Press, 2006 S. M. Chermak, J. Gruenewald, 2006, pp. 431
- Wilkinson, Paul: “Terör ve Terörizm: Kavramlar, Özellikler ve Tipoloji”, Silinen Yüzler Karşısında Terör pp. 142-163, Cemal Güzel, Ankara: Ayraç Yayınları. 2002.
- Bekci, Emrah: “Terörizm ve Terörizm Türleri”, <http://www.turansam.org/makale.php?id=3400> 18.08.2001
- Conway, Maura: “Terrorism and Internet Governance: Core Issues”, 2007, 23-33, <http://www.unidir.org/pdf/articles/pdf-art2644.pdf>, erişim 13.04.2009
- Çelik, Halil: “Sosyal Medya ve IŞİD’in James Foley’i Katletmesi: Batının Kamusal Dikkatini” <http://fraksiyon.org/sosyal-medya-ve-isisin-james-foleyikatletmesi-batinin-kamusal-dikkatini-kurt-internet-alanina-kaydirmasinin-nedenzamanidir>, 15.1.2016.
- Çolak, Batuhan: “DHKP-C Terörünün tarihi, Stratejisi ve Gençlik Üzerindeki Faaliyetleri” (<http://www.batuhancolak.com/dhkp-c-terorunun-tarihi-stratejisi-ve-genclik-uzerindeki-faaliyetleri/>), 14.05.2014
- Kara, Merve: “IŞİD’in Twitter stratejileri analiz edildi” <http://webrazzi.com/2014/06/17/isisin-Twitter-stratejileri/> 17. 06.2014
- Fendoğlu, Hasan Tahsin: “Terör ve Medya” <http://www.sde.org.tr/tr/authordetail/teror-ve-medya/1099> 25.05.2012
- Sevim, Nezahat: “Sosyal Medyanın Yeni Fenomeni IŞİD”. <http://tr.euronews.com/sosyal-medyanin-yeni-fenomeni-isis>, 14.07.2016